

ELLENZÉK

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár,
Jókai-u. 16., I. em. Telef.: 11—09. Nyomda: Egye-
tem-u. 8. sz. Telef.: 29—23. Csekk száma 72056

ALAPÍTOTTA:
BARTHA MIKLÓS

Kiadótulajdonos: „PALLAS SAJTÓVÁLLALAT”
Rt. Kolozsvár. Előfizetési árak: 1 hóra 2.70 P.,
negyedévre 8 P., félévre 16 P., egész évre 32 P.

Az erdélyi állampolgárságok

Az állampolgárság megszerzésének és elvesztésének szabályozása minden ország közjogának sarkalatos része. Ezekben a jogszabályokon — amelyeket az ország érdekének minden szempontját figyelembe véve alkot a törvényhozás — csak kivételes esetekben szoktak változtatni. Rendkívüli idők teszik indokoltá, hogy az állampolgársági törvény rendelkezéseit, a honosítás és visszahonosítás módjait, bármely országban is változtassanak. Békeidőben a jogfejlődés éppen olyan nyugodt mederben szabályozza az állampolgársággal kapcsolatos rendelkezéseket is, mint a mindennapi élet többi megnyilvánulásait. Tudjuk, hogy az állampolgársági ügyek rendezésénél két jogász elv áll szemben egymással: a jus sanguinis és a jus soli elve. Az egyik álláspont szerint a születendő gyermek minden esetben apja állampolgárságát követi, míg a másik fel fogás azt vitatja, hogy az állampolgársággal kapcsolatosan az a terület az irányadó, ahol a gyermek született. A honosítás és visszahonosítás kérdését a legkülönbözőbb jogszabályok határozzák meg. Minden országban figyelembe veszik a honosítási kérdések elintézésénél az illető állam különleges érdekeit.

Közjogunk egyik legkitűnőbb törvénye az állampolgárságról készült törvény, amelyet a múlt században hoztak, amikor a magyar törvényhozás munkáját elsősorban a közjogi kérdések rendezése jellemezte. A trianoni összeomlás után a békeszerződés intézkedett a Magyarországtól elszakított területek lakóinak állampolgársága ügyében. Hosszadalmas volna részletesen felsorolni, hogy a békeszerződés rendelkezéseit az utódállamok hogyan igyekeztek a magyar állam és a magyar kisebbségek terhére kihasználni. Erdélyben az elmúlt huszonkét esztendő alatt megtanulhattuk, hogy az állampolgársági bizonyítványt, vagy nemlételet jelent. Romániában többször is szabályozták az állampolgárság megszerzését és a kisebbségi sorban élő magyarság csak a legnagyobb nehézségek árán tudott eleget tenni mindazoknak a rendelkezéseknek, amelyekhez a román főhatalom kötötte az állampolgárság elnyerését.

A trianoni tragédia természetesen változásokat eszközölt a magyar közjogi állampolgársági törvényben is. A törvény alapja azonban nem változott, csupán a rendkívüli viszonyok miatt beállott szükséghelyzetre való tekintettel módosították egyes szakaszait. A második bécsi döntés ismét időszerűvé tette az állampolgársági törvényben való módosítást. A bécsi döntés úgy intézkedett a felszabadult területek lakóinak állampolgárságáról, hogy mindazok automatikusan magyar állampolgárok lettek, akik 1940 augusztus 30-án, a Bécsi döntés napján a Magyarországnak visszatért területen tartózkodtak, illetőleg ezeken az ország részekben állampolgársággal vagy illetőséggel bírtak.

Kormányzatunk már annakidején hangoztatta, hogy az erdélyi állampolgársági ügyeket a teljes méltányosság szellemében kívánja rendezni. Az állampolgárság megszerzésének alapjául a bécsi döntést kellett venni és az állampolgársági ügyekben való döntés jogát a belügyminiszter magának tartotta fenn. Gyakorlatilag ez annyit jelentett, hogy mindazok, akik román állampolgársági bizonyítvánnyal bírtak, az eredeti román állampolgársági bizonyítvány bemutatásával minden nehézség nélkül hozzájuthattak a magyar állampolgársági igazolványhoz. Az állampolgársági ügyek végleges rendezésére még nem került sor. Hatóságaink a kormány intézkedése szellemében, legtöbb esetben eltekintettek a magyar állampolgárság igazolásáról és így az átmeneti időben nem jelentett különösebb joghátrányt, ha valaki nem tudta felmutatni a belügyminisztérium által kiállított állampolgársági bizonyítványt. Az utóbbi időben azonban a mindennapi élet egyre több területén szükségessé vált az állampolgárság igazolása. Vannak olyan jogosítványok, amelyeket csak az állampolgárság betűszerint értelmezett igazolásával lehet elnyerni. Egyes állami járandóságokat is bizonyos határidő múlva csak úgy folyósítanak, ha a jogosultak igazolványukat magyar állampolgárságukat. Egyre gyakrabban találkozunk a hivatásgyakorlásnál és a gazdasági élet átállításával kapcsolatban is az állampolgárság kérdéssel, ami szükségessé tette, hogy a kormányzat mindazokat az eseteket tanulmányozás tárgyává tegye, amelyekről a bécsi döntés rendelkezései nem intézkedtek.

A bécsi döntés óta az állampolgársági és honosítási kérdések ügyében számos olyan esettel találkozunk, amelyekről sem a múlt

században hozott állampolgársági törvény nem intézkedett, (nem is intézkedhetett, hiszen a szentistváni birodalom törvényhozói nem gondolhattak a veszített világháborúra, a szörnyű békeparancsra és az új magyar hajnalhasadásra) és nem vehették számításba a jövőbeli jogeseteket a bécsi döntőbírák sem. Törvényhatóságaink tisztviselői viszont az állampolgársági kérdéseknél kénytelenek voltak betartani a törvényes intézkedéseket és így nagyon sokan abba a helyzetbe kerültek, hogy nem tudták beszerezni az állampolgárság elnyeréséhez szükséges okmányokat. Az Erdélyi Párt országos központjához a felszabadult területekről sok ezer beadvány érkezett, amelyekben a párt közbenjárását kérték az érdekeltek és részlete-

sen ismertették rendkívüli helyzetüket. Annak idején behatóan foglalkoztunk azzal az emlékirattal, amelyet az Erdélyi Párt az erdélyi állampolgársági ügyek egységes rendezése érdekében intézett a kormányzathoz. Az Erdélyi Párt emlékirata különböző kategóriákat állított fel és kifejtette, hogy kik azok, akik hátrányos helyzetbe kerülnek az érvényben levő rendelkezések szövegerintézménye miatt. Végül pedig azt javasolta az emlékirat, hogy mindaddig, amíg a törvényhozás újra szabályozza az állampolgárság megszerzésének, illetve elvesztésének kérdéseit, meadeleti uton olyan jogi védelmet léptessenek életbe, amelyek alapján azok is az állampolgársági bizonyítvánnyal egyenlő értékű igazolványhoz juthatnak, akik a törvény rendelkezéseit rajtuk kívül álló okokból nem tudják betartani.

Nagyhorderejű és döntő lépés volt az erdélyi állampolgársági kérdések rendezésének ügyében a belügyminisztériumban most tartott

miniszterközi értekezlet. A legnagyobb örömmel és elégtelenséggel értesültünk arról, hogy az értekezleten különös figyelemmel voltak az erdélyi szempontokra, amelyeket az Erdélyi Párt képviselői terjesztettek elő. Az értekezlet eredményeképpen rövidesen törvényrendeletet léptetnek életbe, amely az erdélyi kívánságnak megfelelően jogi védelem útján oldja meg mindazokat a kérdéseket, amelyek az eddigi eljárási szabályok szerint nem nyerhetnének kielégítő megoldást. Erdély lakossága bizalommal várja az állampolgársági kérdések megoldását jelentő meadeleti uton. Hisszük, hogy a méltányosság és megértés szellemében módot találnak az összes jogos erdélyi kérések teljesítésére és egyetlen magyar ember sem szenved joghátrányt, ha a rendkívüli helyzet miatt nem tudja beszerezni mindazokat az iratokat, amelyeket az eddigi rendelkezések megkövetelnek az állampolgárság elnyeréséhez.

VÉGH JÓZSEF.

Megtörtént Moszkvában Sztalin és Churchill drámai találkozása

RÓMA, augusztus 4. Az NST jelenteti: A Popolo di Roma Stockholmból keltezett hírt közöl, amely szerint Sztalin és Churchill moszkvai találkozására drámai volt. Sztalin állítólag szemrehányást tett Churchillnek, amiért szerinte elárulta a Szovjetuniót.

Illetékes német helyről közlik: Berlinbe is eljutottak bizonyos, külföldön terjesztett hírek Churchill és Sztalin állítólagos találkozásáról. Illetékes német helyen nem foglalnak állást ezekkel az ellenőrizhetetlen hírekkel kapcsolatban.

A Német Távirati Iroda közli: Mint a newyorki rádió jelenti, a szovjetkormány az Egyesült Államok és Nagybritannia kormányához azzal a felhívással fordult, hogy azonnal állítsanak fel egy második arcvonalat.

A német véderő főparancsnoksága néhány nappal ezelőtt, hogy megtörje London és Washington hallgatását az Északi-Jegestengeren elpusztított nagy hőkaraván sorsára vonatkozóan, közölte több elsúlyesztet hajtó nevét. Az angol nép azonban ezeknek az adatoknak ismeretében ismét követelte a kormánytól a nyilatkozattételt, amely fényt deríthetne a Szovjetnek szánt utánpótlás kudarcára. A véderő főparancsnoksága most továbbfolytatja az 1942 július 1. óta „Churchill által elhallgatott atlantióceáni veszteségeiről” szóló adatok közlését is.

A Daily Mirror moszkvai levelezője azt írja, hogy a Szovjet élelmiszerellátása az utóbbi időben lényegesen nehezebb lett. Annakra szűkben vannak minden élelmiszeri cikknek, hogy néhányat, mint például burgonyát egyáltalán nem lehet látni. Nagyon hátrányos a lakosság ellátására a főzelék- és a kenyérszűke. A szovjetnép ellátásában nagy szerepet játszó kenyér immár nem mindennapi táplálék a lakosság asztalán. A rendkívüli hiányok a hatalmas termékeny területek elvesztésére, másrészt a mezőgazdasági munkaerők „fegyveres megkötöttségére” vezethetők vissza — állapítja meg

az angolszász újságíró.

A Stefani-iroda jelenti: A Times különtudósítója így írja le a szovjetközvélemény jelenlegi hangulatát:

Tagadhatatlan, hogy szövetségeseink majdnem teljesen elvesztették az angolszász hatalmak segítségében vetet bizalmukat. Csalódottságuk eddig csak mérsékelt és diplomátikus hangon nyilatkozott meg, most már azonban a szovjetsajtó is nyíltan kezd kifejezést adni a hadsereg

soraiban mutatkozó elégedetlenségnek. Lehetséges, hogy ennek oka az ellenséges repülőgépekről a harcokban ledobott röpiratokban keresendő, amelyeknek szövege csak ennyi volt: „Ez a második harctér?” A csapatok körében gyakran hangoztatják, hogy a Szovjet 14 nap óta teljesen egyedül állja a harcot és szövetségesei ez ideig csak ígérettel támogatják minden kézzelfogható segítség nélkül.

Teljes a zürzavar a foglyok vallomása szerint a visszavonuló vörösök soraiban

BERLIN, augusztus 4. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Katonai részről a következőket közlik: Élénk fény derült a keleti arcvonal déli szakaszán Timosenko menekülő csapatai között uralkodó zürzavarra a Kalacstól északra fogdába esett egyik szovjet főhadnagy vallomásából. A főhadnagy ezeket mondotta: „A vörös hadsereg katonái az elmúlt héten visszavonulási harcokban teljesen kimerültek és összeroppannak. A tiszték egyáltalán nem tudják áttekinteni a helyzetet, mert az összeroppanás a magasabb vezetéssel csak igen kevés helyen maradt ép. Mindegyik tiszt arra vezeti csapatát, ahová jónak látja. Így történt meg az a hihetetlennek tetsző eset, hogy a szovjet csapatok egymást támadták. Az én alakulatom oldalról tüzet kapott. Viszonoztuk a tüzet és támadásra indultunk. Amikor közelebb kerültünk a lövöldözőkhöz, akkor láttuk, hogy bolsevista egyenruhát viselő alakulattal találjuk szembe magunkat. Hatvannégy halottunk volt. A szembenálló sztugrasztoi kötelék pedig 185 embert veszített. Politikai biztosaink, hogy az esetet eltitkolják, megegyeztek abban, hogy a hadvezetőségnek teendő jelentésében el fogják hitetni: „bolsevista egyenruhába öltözött német csapatokkal harcoltunk”.

A Szovjetunióknak már nincsenek esélyei — írja a Daily News című newyorki lap a Nya Daglight Allehanda newyorki jelentése szerint. Ha Timosenko nem kap segítséget — hangoztatja az amerikai lap — még nagyobb területeket kell kiűritenie.

Ujabb sikereket értek el a japánok Csekiangnál

TOKIÓ, augusztus 4. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti:

Mint a csekiangi harctérről jelenti a Domej-iroda, a japánok elfoglalták Hainkuven várost. A 33-ik csungkingi hadosztály 5—600 embere megsemmisült.

A Stefani-iroda jelenti: A csekiangi arcvonalról érkezett jelentések szerint az itt működő japán csapatok az égető forrás mellett is újabb támadást indítottak meg Kingvan vidékén. A japán erők a még visszavonuló kínai hadosztályokat az egész vonalon üldözik.

Több évszázados elnyomatás után ismét jelentkezik az Oroszországban el- nyomott népek nemzeti öntudata

Európai államokban a hadsereg a nemzetből származik, Oroszországban ez mindig másképp volt. A tatárok leigázták a moszkovíták őseit, még mielőtt államra forrtak volna. A moszkovita hercegek minden nagyobb ellenállás nélkül fogadták a tatár khán uralmát, sőt a leigázó hatalomra támaszkodva szedték az adót önmaguk fenntartására és a legyőzökhöz számára. Tulajdonképpen Rettenetes Iván (1533—1584) tekintethető a moszkovita állam megalapítójának. Megtört a kazanyi khán hatalmát s ezzel a Moszkváénál magasabb műveltséget rombolt le. A moszkovita állam területi terjeszkedése sokkal gyorsabb iramban haladt, mint a politikai és nemzeti fejlődése. Már Iván az Uralon túl, az Irtysh folyóig terjesztette a határokat. Nyugatra, a Balti-tenger felé a svédek, a szabad Hanza-városok és Lengyelország az orosz terjeszkedés útjában állott.

A nyugati terjeszkedés I. Péter cár alatt kezdődik, aki európai utazását a hadsereg átszervezésére és korszerűsítésére használta fel. XIII. Károly svéd király és Madeppa ukrán hetmán sikertelen harcai után Péter megszerezte Ukrajnát, Lengyelországot és a Balti-tenger melletti. Csúpan a krími háború kudarca állította meg az orosz hatalmat terjeszkedésében.

A terjeszkedésben a moszkovíták még a nevük is feláldozták céljaikért: a 18. századtól kezdve oroszoknak kezdik nevezni magukat, hogy magukba olvassák az ukránokat és fehér oroszokat is, ha tehetik. Ebben a névváltoztatásban igen nagy veszedelem volt, mert hatalmas szakadék támadt a felső vezetőréteg és a magát továbbra is moszkovita műveltségének tekintő népi rétegek között. Az orosz hadsereg a más nemzetek fölötti moszkovita uralom biztosításának eszköze lett s egyben az orosz birodalom egyetlen összetartó ereje volt. A moszkovita imperializmus ugyanis lényegében más, mint a többi európai nemzet imperializmusa. A spanyolok, portugálok, hollandok, franciák és angolok politikai és nemzeti fejlődésük után, belső erők feszítésére kezdenek gyarmatosítani. Az orosz terjeszkedés már folyamatban volt, de az orosz nemzet még mindig nem született meg. A moszkovita földesurnak joga volt el is adni jobbágyságát. A jobbágyság felszabadítására csak 1860-ban került sor. Ettől kezdve a nemzeti államrendszer összeomlásáig, 1918-ig eltelt, nem egészen két emberöltő semmiképpen sem lehetett volna elég a nemzet megalakulására.

Az orosz terjeszkedés Napoleon korában érte el tetőfokát. Napoleon Európában hódítóként jelentkezett, Oroszországban ellenben felszabadítóként szerepelt volna, a lengyelek, ukránok és más kis nép felszabadítójaként, a jobbágyság helyzetének rendezőjeként. Okmányok megdöntetlenül bizonyítják, hogy Ukrajnát el akarta választani az orosz birodalomtól. Sőt, a lengyelek nehezteltek is ezért a tervért, mert maguknak szerették volna megszerezni az ukrán területek egy részét. A Napoleon által hozott „veszedelem” még egyszer egyesítette a birodalom hatalmas urait és a moszkovita népet. Oroszország ekkor aratta utolsó győzelmét. Azóta sorozatosan elvesztette minden háborúját, a krími háborút (1856), a japán—orosz háborút (1905), a világháborút (1917). Most vitatják a negyedik nagy háborút is. S ezek a következetes veszteségek, a mérhetetlen anyagi lehetőségek mellett, mind csak azért vannak, mert az orosz nemzet politikailag mind a mai napig nem tudott kialakulni.

Oroszország bolsevizálása óta is ugyanazt az imperialista törekvése-

ket folytatja, mint cári korszakában. Lengyelország keleti részeinek megszállása, a Balti-államok elfoglalása, a finnek elleni támadóháború, mind a bolsevikiek imperializmusát mutatja, hogy ne is említjük a Kaukázus vidékének vörös megszállását, vagy most utóbb Irán elfoglalását.

Ellenben most, a vörös hadsereg megtörése után, több évszázados elnyomás alól szabaduló népek nacionalizmusa jelentkezik. A tatárok, ukránok mozgalmoszerűen jelét adták annak, hogy élnek és akarnak

Amerikai-angol ellentét a második front kérdésében

BERLIN, augusztus 4. (TP.) A Transkontinent Press diplomáciai szerkesztője az „Economist” lapnak a második frontról írt cikkével kapcsolatban a következőket írja:

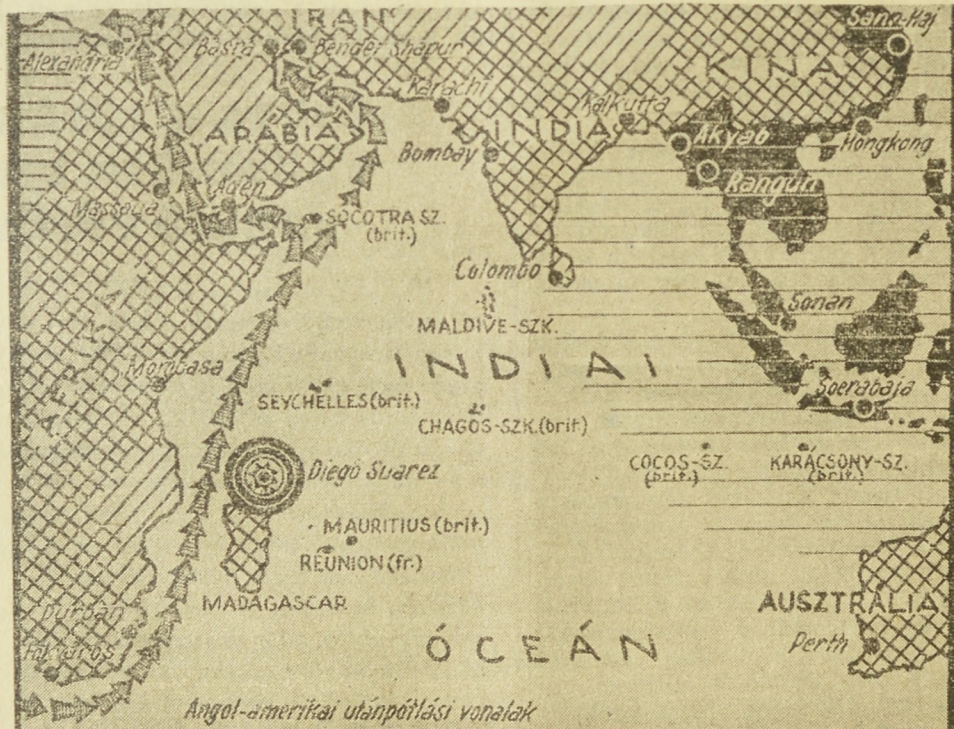
Mindinkább világossá válik, hogy miképpen értelmezték Churchill és Roosevelt Molotovnak adott azon ígéretüket, hogy még ebben az esztendőben egy második frontot létesítsenek Európában: az amerikaiak az angolok akciójára, az angolok pedig az amerikaiak akciójára gondoltak. Ez kitűnik abból a rendkívül élénk sajtóvitából, amely ebben a kérdésben az angolszász sajtóban folyik. A New York Daily News nemrégiben teljes nyíltsággal azt a követelést állította fel, hogy az angolok menjenek elől, mert Európához ők vannak közelebb és 4—5 milliónyi hadsereg áll rendelkezésükre, amely ezúlszerűen nincs foglalkoztatva. Azonkívül Anglia üzent háborút, hogy Danzigot és a korridor megtartsa a lengyeleknek. Erre a barátságos felhívításra most az „Economist” című angol folyóirat vitázó cikkben válaszol, amelyben elsősorban annak az állításnak az élet akarja venni, mintha az angoloknak komolyan számításba vehető seregtöbbletük lenne a kontinensre irányuló invázió végrehajtásához. Lehetőség, hogy lényeg 4—5 millió angol állampolgárt szolgáltattak fegyverbe — véli az „Economist” cikkírója —, de ennek a tömegnek legnagyobb részét a légi haderő, a tengeri haderő, a polgári védelem és az egész világon szétszórt kutaszások, különösen éppen azonban a közel és közlekedési kutaszások védelmének céljára veszik igénybe. Az anyaországban álló csapatoknak csupán kis része áll kiképzett különleges egységekből, amikre az Európába irányuló betöréshez szükség van. Egybevetve ezt azzal a ténnyel, hogy a német csapatok nyugaton még mindig igen nagy számban vannak és tekintettel „Európa mértékén felül” ipari és

élni. Ez a háború ismét egyesítette a moszkovita urakat a moszkovita néppel, de nem az elnyomott nemzetekkel. A bolsevikiek ugyanis mindig féltve elzárták a vörös hadsereget a „szövetségi” megnyilatkozások érvényesülése elől. A hadsereg különben mindig a legerősebb asszimiláló erő volt a moszkovita urak kezében. De ez a háború, különösen az eredménye, világosan megmutatta, hogy a vörös hadsereg is, a kommunista elv is, csupán a moszkovíták nagyhatalmi törekvéseinek egy igen hathatós, de most átlátszó eszköze volt. Egy nép egyik társadalmi rétegének akart örök időkre uralmat biztosítani leigázott népek, megtört nemzetek, anyagi javak és mérhetetlen földterületek fölött.

stratégiai lehetőségeire”, az invázió alig véghezvihetőnek látszik, mielőtt megfelelő mennyiségű amerikai csapat nem áll rendelkezésre. „Az USA-nak részt kell vennie ebben az ügyben”, — ez az „Economist” végső következtetése, amelyet szembeállít az amerikaiaknak az angolokat első sorba tiszkoló ösztönzéseivel. A cikkíró tisztában van vele, hogy az inváziós akció késedelmezése mennyire veszélyes a Szovjet megmentésének a szempontjából. „Teljes mértékben igaz — mondja az „Economist” —, hogy ha Szovjetországot legyőzik, mielőtt Németországot nyugaton térdre bírják, a győzelem a legjobb esetben messze időre kitolódik és a legrosszabb esetben egyszerűen lehetetlenné válik, mert ekkor újból megjelenne a láthatáron az Anglia elleni invázió régi veszélye. De semmit sem nyernénk azzal, ha megsemmisítünk a veszély elhárítása céljából európai partra szállított csapatokat. A nyugateurópai inváziós kísérlet kudarca még valószínűbbé tenné az Anglia ellen irányuló inváziót”.

Az „Economist” ezen fejtegetései, amelyek lényegükben megegyeznek az angol sajtó túlnyomó többségének állásfoglalásával, teljesen világosak és alig kell valamit hozzájuk fűzni. Ezekből nyilvánvaló, hogy az ellenséges táborban tisztában vannak azokkal a veszélyekkel, amik a Szovjet megmentése céljából vállalt kockaságok kísérlettel járhatnak. Másrészt azonban nyilvánvalóvá teszik azt a feszültséget, amely ebben a kétségbeesett helyzetben az angolszász tábor kebelében keletkezett. Bármiképpen fejlődnek ez a vita, egy dolog bizonyos — és ezt az angol sajtó is megerősíti —: Németországnak és szövetségeseinek nincs okuk arra, hogy az angolszászoknak a kontinens ellen irányuló esetleges akciója miatt gondjuk legyen.

Segítség a „hátsó ajtón” keresztül

Mint hogy az angol népek eddig vajmi kevés győzelmi hírrel szolgált Churchill, a Madagaszkár-szigeten lévő Diego Suarez flottabázis pont megszállását és a néhány ezer francia katona lefegyverezését óriási győzelemmé avatta a brit propaganda. Valójában a japán előretöréstől való félelem vezette az angolokat erre a katonai lépésre, hiszen a japán csapatok néhány hónap leforgása alatt Hongkong, a Fülöp-szigetek, Malaya és a hollandindiai szigetek meghódítása után kijutott az Indiai-óceánra és már itt is veszélyeztetik a brit utánpótlási hajózást. A Japán-szigeteket megkerülő hajózási vonal szorosan a keletafrikai partok mellett vezet. Ezt az utat a Madagaszkártól Ceylonig terjedő különböző szigetsoroktól védelmezik. Az angolok azt hitték, hogy ezen a tengerészeti biztonságban jutnak el a szállítások Suezbe és a Közel-Keletre. A japán tengerakadémiátámadás Diego Suarez ellen mutatja, mennyire csalódtak az angolok ebben a reményükben. Hogy mennyire bizonytalanok érzik már így is a brit hajózást, arra bizonyíték az is, hogy már most új szárazföldi utánpótlási vonal kiépítésén fáradoznak, amely a guineai partoktól Afrikán keresztül Suezbe vezetne. Tekintettel az utánpótlás kiterjedt mocsakra és a szivattyú utszakozás hosszú voltára, tömegszállításokra ez az út sohasem lesz alkalmas. Az angolkategység itt ugyanaz a sors fogja érni, mint a kínaiakat a Burma-utnál, amelynek elvágása szíven találta a csunkingi kormányt.

Értesítés!

MAKSAY ALADÁR

villany és vízvezeték szerelő szak-
üzletét a Horihy-ut 30. szám alól
áthelyezte Hor.ug-ut 6. szám alá.

Az újságírás hősi halottja

Lehet-e mélyseges meghatottság nélkül olvasni a hadijelentésekben néha közreadott veszteséglistát? Nem szoruló össze a szívünk, amikor azoknak az ifjaknak nevét olvassuk, akik mindent feláldoztak egyetlen, drága életükért oda azért, hogy majdan, egyszer szebb, örömtelisebb, napsugaras jövő virradjon a Kárpátok bérkoszorúja között és egyetemes és osztatlan magyar népre, hogy jobb jövő virradjon a vajdud Európára és a mostani tűzkeresztségben újjászülető egész földkerekség emberiségére. Hősöket avat az Idő és a Történelem, Igazi hősokeket. Akik nem beszélnek, nem vitatkoznak, nem politizálnak, nem akusznak, hanem egyszerűen, magától értetődően teljesítik kötelességüket akkor is, ha annak életük az ára. Minden egyes ilyen gyászkeretben felsorakozó név az újjászülető világnak egy-egy megszentelt, drága alapköve. Elmeletünk hát szótlanul melletük? Elmeletünk anélkül, hogy ne vessük nevüket és emléküket örökre szívünkbe a szeretet időtálló vésőjével?.. És lehet, lehet-e megindultság nélkül közreadnunk a hírt, amely arról szól, arról számol be, hogy közülünk szótlanul el valakit a kötelességteljesítés? Amely arról számol be, hogy újabb újságíró neve bukkant fel a hősihalottak listáján. Újságíró, aki nem fegyverrel ment ki a harctérre, hanem tollal, ceruzával, írógéppel és egy köteg kéziratpáppal, hogy hűségesen óráról-órára tudósítsa a közvéleményt mindarról, ami odakünn történik. Hogy lehet, hogy őt is? — Kérde talán az olvasó. Lehet. A végzet halad a maga útján és nem válogat. Fehértáji Tibor sorsa is ez volt. Futárszolgálat közben, a fronton érte a halál. A lapokban egy napihúr. Az olvasó tudomásul veszi: hősihalált halt egy újságíró — aztán továbblapoz. Talán el is csodálkozik kissé, hogy — lám, már az újságírók is!.. Pillanatra talán meghatódik, de azt nem tudja, hogy Fehértáji Tibor alig töltötte be a harmincadik életét, hogy — „viszontlátásra!” szóval alig bucsuzott el fiatal hitvesétől és kisgyermekétől, akik aggódó szívvel hazavárják őt... és azt se tudja az olvasó, hogy a fiatal magyar újságírógenerációnak egyik igen értékes és tehetséges tagja volt Fehértáji Tibor, akinek élete virágában ragadt el a halál.

Megindult, elszoruló szívvel, de egyben valami fájdalmas büszkeséggel bucsuzunk tőle. Az ő gyászkeretes neve is egy újabb alapköv lesz. Az újjászülető Magyarországnak, a szebb, békés, napsugarasabb jövőnek egyik alapköve. Amelynek megteremtéséért tollal harcolt, hiszen — csak egy újságíró volt... De igazi hős is volt, mert meg tudott halni érte!.. (g. a.)

ADAGOLJÁK A KÁVÉT, A TEÁT ÉS A CUKROT AMERIKÁBAN

STOCKHOLM, augusztus 4. (DNB.). A brit híroroda jelentése szerint Kanadában augusztus 3-tól megkezdik a kávé és tea adagolását. Személyenként a heti teaadag 1. a kávéadag pedig 4 unca lesz. Az Egyesült Államokban egyre nagyobb mértékben mutatkozik a cukorhiány. A cukoradagot a rendes fogyasztás egynegyedére szűkítették le.

Tizennégy hónapi börtön va utasibólásért

KOLOZSVÁR, augusztus 4. (Az Ellenék munkatársától.) Többször beszámoltunk arról a nagyszabású valutásibólási bűnperről, amelynek vádlottjai Wertzberger Mózes, a gyatui sakter és Hercz Tibor ugyancsak gyatui illetőségű kereskedőtanonc voltak. Neveztek a szökésben levő Jakab Jenő érdemi-hályfalvai lakos segítségével 1940 november havában követtek el a terhükre rótt bűncselekményeket. A dolog értelmű szerzője Jakab Jenő volt, aki 1940 novemberében a román papírpénzek beváltási határideje lejárása után felkereste unokatestvérét, Wertzberger Mózes, akinek elmondotta, hogy Romániából csempészett valutával sok pénzt lehetne szerezni. A bűnszövetkezet tagjai közel másfél millió értékű lejt csempészték át a határon, amelyet zűgforgalomban értékesítettek.

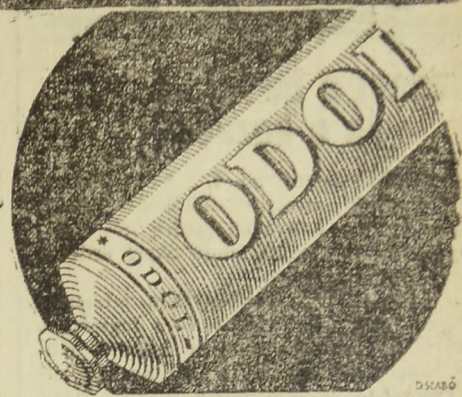
A budapesti büntetőtörvényszék, mint illetékes uszorabirozság külföldi fizetési eszközökkel elkövetett visszaélés büntetése miatt Wertzberger és Hercz Tibort fejenként egyévi és háromhónapi börtönre ítélte. A királyi Kuria mindkét vádlott büntetését egyévi és kéthónapi börtönre változtatta.

A török kereskedelmi miniszter az ország fegyveres semlegességéről

ISZTANBUL, augusztus 4. (TP.) Dr. Behdjet Uz török kereskedelmi miniszter az anatóliai Denizli városában tartott beszéde folyamán többek közt a következőket jelentette ki: Mialatt millió és millió ember véres harcokban áll, a török nemzetet, nagy szerencséjére, olyan ártalmatlan vezető, akinek egyedüli óhaja az ország jólétének és nyugalmanak biztosítása. Nemzet lendület nélkül olyan, mint testvér nélkül; Törökország soha sem fog abba a hibába esni, hogy a nemzet lendületéről lemondjon. Saracoglu kormányza az ország szükségleteiről gondoskodik, utat, mó-

dot talál a török nép jólétének biztosítására, de ugyanakkor a nemzet szent jogait is megvédi. Minden eshetőséggel szemben fel van készítve. A kormány nem vak az ország átmeneti hiányaival szemben, csak hogy nagy és jól felszerelt hadseregnek fenntartása szükséges áldozat, amelyet az ország védelmének biztosítására meg kell hozni. A kormány minden gondja az építési munkájának a fokozása. A miniszter azzal fejezte be beszédét, hogy Törökország, meggyőződése szerint, jobb időkhöz néz előre.

Egészséges
fehér fogak

FOCPEP

Varga József iparügyi miniszter Erdélyben

A Déda-szeretfalvi vasútépítési munkálatokat tekintette meg a miniszter majd felavatta a Hargita-fürdői utat és az „Uz Bence” menedékházat

Csikszereda, augusztus 4. (MTI.) Varga József kereskedelemügyi miniszter pénteken Erdélybe utazott, ahol megtekintette a déda-szeretfalvi vasút építési munkálatait. Utána ellátogatott Csikszeredára, ahol megtekintette az épülő szállót, majd felavatta a Hargita-fürdőre vezető félkilométeres utat és az Uz Bence-menedékházat. A miniszter kíséretében volt László Béla miniszteri osztályfőnök, Gáll László miniszteri tanácsos, az Országos Idegenforgalmi Hivatal vezetője, Kiss Gyula miniszteri titkár és a minisztérium több vezető tisztviselője. Var-

ga József miniszter a legaprólékosabban megvizsgálta a déda-szeretfalvi vasútvonal építésének munkálatait. Noha a rendkívül nehéz talajviszonyok miatt jelentős akadályok merülnek fel, a munkában óriási, mindinkább fokozódó erőfeszítéseket tesznek, hogy a vasútvonalat még ebben az évben átadhassák a forgalomnak. A kereskedelemügyi miniszter innen Csikszeredára utazott, ahol ünnepélyesen fogadták. Varga József miniszter megtekintette a szálloda építését, amelyet a város a kereskedelmi minisztérium támogatásával végez. A miniszter

innen a Tolvajos-tetőre ment, amelyen át a Hargita-fürdőre vezető új utat húzódik. Ábrahám József alispán üdvözlő beszédére válaszolva a miniszter kijelentette, hogy a kormányzat a báboru ellenére is igyekszik a székelység jó sorsát elősegíteni. Ezt a célt szolgálja a Hargita-fürdőre vezető új ut is.

Az új ut, amely ősi fenyvesekkel borított hegyeken vezet át, az ország legmagasabban fekvő útja, körülbelül 1350 méter magasságban. A miniszter által felavatott Uz Bence-menedékházat az Erdélyi Kárpát Egyesület csikszéki osztálya építtette.

Végül megindult a fordulat a jelenlévő nővérek felé és hálatelt szívvel mondott köszönetet az egyházközség és a hívek nevében azért az önzetlen és odaadó munkáért, amelyet sok nehézség és megpróbáltatás közepette is olyan kitartóan végeznek a keresztény nőnevelés terén. A pápai himnusz és a Szent Vince induló közös énekletével fejeződött be a mise. Az intézet volt növendékei felkeresték az ősi zárdát, hogy felidézék a diákevek szép emlékeit és üdvözlőjek a jubiláló szerzetesnővéreket.

Délután a zárda templomában szentségimádás, majd Jézus Szíve ájtatosság volt. Ez alkalommal Birton István püspöki levéltáros, a zárda lelkésze mondott beszédet. Az ájtatosság után az ifjúsági énekkar Székely Mihály vezetésével színvonalas templomi hangversenyt rendezett, amely méltó befejezése volt az évfordulónak. A hívősegek sok lelki élménnyel, hosszú időre felvertve fogja hordozni ezeknek a szép napoknak emlékét.

A keresztény eszmény szellemében

Harmincezer leányt neveltek fel a gyulafehérvári vincés apácák

Százéves fennállását ünnepelte a Szent Vincéről elnevezett irgalmas nővérek rendje

GYULAFEHÉRVÁR, augusztus 4. A gyulafehérvári és környékbeli lakosság bensőséges szeretettel ünnepelte a városban működő páli Szent Vincéről nevezett irgalmas nővérek rendjének százéves fennállása évfordulóját. Már napokkal előbb lázasan készülődtek a zárda jelenlegi és volt növendékei, hogy mivel fényesebb formában ünnepeljék a jó irgalmas nővéreknek, a nőtársadalmak nevelőinek ezt a jelentős jubileumát. Az ünnepet megelőző három estén a zárdatemplomban szentségimádással készültek a nővérek és hívek a jubileumi napra. Birton István püspöki levéltáros, a zárda lelkésze, a hívekkel zsúfolt templomban vezette ezeket az ájtatosságokat.

A rend alapítójának, páli Szent Vincének napján már a reggeli órákban

valóságos záradoklat indult meg az ősi székesegyház felé.

A környéken lakók és az öregek kocsival igyekeztek a templomba. Az ünnepi mise kezdete előtt zsúfolásig megtelt a hatalmas templom. A nővérek a szentélyben helyezkedtek el, mögöttük töpörödött anyókatól apró kis elemista leányokig, hosszú sorokban következtek az intézet volt növendékei. Harangzúgás jelezte Márton Áron püspök érkezését, aki fényes papi segédlettel vonult be a székesegyházba az ünnepi szentmise pontifikálására. A koruson az ifjúsági énekkar Székely Mihály székesegyházi karnagy vezetésével az erre az alkalomra betanított miseénekeket adta elő. Evangéliumkor Káoszonyi Alajos dr. prelátus kanonok, főesperes-plébános lépett a szószékre, hogy el-

mondja ünnepi beszédét. Páli Szent Vince alakjának bensőséges jellemzésével kezdte beszédét, majd rámutatott az Egyház ama hatalmas eredményeire, amelyeket a Szent Vince szellemében működő szerzetes rend a katolikus charitas, szegénygondozás és az ifjúság nevelése terén elért.

Maga a gyulafehérvári zárda alapítása óta mintegy harmincezer leányt nevelt keresztény eszmények szellemében.

AZ ERDÉLYI PÁRT HIREI

Tisztújító közgyűlést tartott az Erdélyi Párt nagyilondai tagozata

KOLOZSVÁR, augusztus 4. Az Erdélyi Párt nagyilondai községi tagozata vasárnap délelőtti tisztújító közgyűlést tartott. A közgyűlésen a szolnokdobokamegyei központ részéről dr. Vékás József vármegyei tagozati elnök és Szilágyi Ferenc országgyűlési képviselő vettek részt. A nagyilondai tagozat elnökévé a lemondott farczádi Simó Béla helyébe dr. Borsos Imre járási orvost választották. Ezután a járási tagozat választmányának megalakítására került sor. A választmányba megválasztották Bálint Gábor kocsoládfalvai, Tóth Imre és Kiss Mihály számosszemesi és Dobrossy Gyula almáscsákai körzetvezetőket. A választások megejtése után a választmány bizalmas megbeszélést tartott.

A választás és megbeszélés után a vár-

megyei tagozat kiküldötté és a járási választmány tagjai a Nagyilonda közelében levő Búdospatakára mentek át, ahol dr. Vékás József üdvözlötte a párt nevében a megjelenteket. Kitartásra és testvéri együttműködésre buzdította a párttagokat. Ezután Szilágyi Ferenc országgyűlési képviselő tartott nagy beszédet. Ismertette a jelenlegi pártpolitikai kérdéseket és áldozatos, hazafias munkára hívta fel a megjelenteket. Hangsúlyozta, hogy a mai sorsdöntő időkben állampolgári kötelezettségeinket még fokozottabb mértékben kell teljesítenünk, hogy ezáltal is a messze idegenben küzdő honvédek segítségére lehessünk. Az összejevetelt, amelyen több község magyarságának képviselői is megjelentek, dr. Borsos Imre járási elnök beszéde zárta be.

Árvay Árpád képviselő beszámolót tart Nagyszalontán

Nagyszalonta városa a napokban átiratot intézett Árvay Árpád országgyűlési képviselőhöz. Az átiratban a város magyarsága meleg hangon tudomására hozta, hogy a legnagyobb örömmel és lelkesedéssel fogadják az Erdélyi Párt vezetőségének azt a határozatát, amely szerint Árvay

Árpádot a nagyszalontai járási, megyei és városi kerület képviselővel bízza meg. Egyidejűleg ők maguk is a legnagyobb örömmel felkérték Árvay Árpádot kerületi képviselőnek ellátására.

Árvay Árpád országgyűlési képviselő vasárnap, augusztus 9-én Nagyszalontára

utazik, hogy választókerületében elmondja képviselői beszámolóját. Az Erdélyi Párt nagyszalontai választmánya a képviselői beszámoló alkalmából ünnepi ülést rendez, amelyen Nagyszalonta magyarságán kívül a környék magyarságának képviselői is részt vesznek.

Francia lap a második arcvonalról

VICHY, augusztus 4. (Bud. Tud.) A Clermont-Ferrandban megjelenő Monitor foglalkozik a második arcvonal kérdésével. A lap nézete szerint az angolszászok Európa elleni támadási tervének az a célja többek között, hogy kártékonyan befolyásolják a franciák német viszonyát. Feltéve, hogy partjainkon valóban katonai művelet készül — írja a lap — Anglia ettől nem várhat mást, mint hogy lehetetlenné tegye Pétain és Laval politikáját. Továbbá zavarni akarja a hadifoglalt oly szerencsésen megindult kistabdát, valamint azt akarja elérni, hogy nyugtalanságot és összetűzést idézzon elő a franciák és a megszálló csapatok között. Franciaország — állapítja meg a lap — sokat szenvedett Anglia alatt és éppen ezért jól ismeri Anglia tulajdonképpeni szándékait. A franciák tudják, hogy országuk szempontjából milyen komoly és jövőrehatólen hibákat követnének el, ha elvesztenék hidegvérüket és a rendszeres izgatásnak beöklönnének. A második arcvonalról szóló angolszász nyilatkozatok rosszat jelentenek, de Franciaország nem fog ezeknek beöklönni. Egyébként arra számítanak, hogy legközelebb ebben a kérdésben a vichyi kormány is nyilatkozatot fog kiadni.

Viszály a „csehszlovák” emigránsok táborában

POZSONY, augusztus 4. (TP.) A Slovák vezércikkben foglalkozik a londoni rádióban folytatott „csehszlovák” propagandával és megállapítja, hogy ez valóban igen gyenge lábon áll. A szlovák emigránsok, akik napról napra mind sürriesen szöktetik fel a szlovák népet felelősen cselekedeteik elkövetésére, hiába erőlködnek és ezért cseh kollégáik szemükre vetik, hogy egyáltalán nincsenek semmiféle hatással a szlovák nép hangulatának kialakulására. A szlovák emigránsok emiatt nyugtalanodnak és a londoni közlésekben szinte kiérezni a mottót: „Az Isten szerelmére, vállalkozzatok már valamire! Különböző ávesszítjük itteni pozícióinkat!” A Slovák cikke szerint sem az emigráns szlovákok, sem a szlovák nyelven erőlködő cseh agitátorok nem érnek el semmi hatást.

Rommel és Kesselring generális találkozója az északafrikai fronton.

Magyar tudás, magyar érték!

Érdekes könyvújdoncság:

Konkoly Kálmán: Magyar alkotók

Hirneves magyar tudósok, művészek, szakemberek műhelyéből. 12 képpel. Ára fűzve — — P. 5.60
kötve — — P. 7.80

Kaphatók az

„Ellenzék” könyvesboltban

Kolozsvár, Mátyás király-tér 9. Vidékre utánvétellel is áronnal szállítjuk.

HIREK

Mindent a honvédekért és a hazáért

BUDAPEST, augusztus 4. Vitéz Lukács Béla tárcanélküli miniszter emelkedett hangú vezéreikkel irt a honvédek javára téli ruháknak gyűjtésére megindítandó akció érdekében a Magyarországon.

Tudjuk, — írja Lukács Béla miniszter — hogy a magyar kormány és a legfelsőbb hadvezetőség mindent elkövet, hogy a második világháborúban résztvevő magyar katonák semmiben se szenvedjen hiányt. Mégis felhívom a MEP szervezetét, kötelességüket fokozottabban mérlekedve teljesítsék harcoló honvédek iránt. Haladéktalanul szervezzék meg az orosz harcstípusú küzdő ruhamennyit, akkulatunk részére a téli ruháknak gyűjtését. Gyűjtsenek szőrmecsisztyukot, kötött-szövött alsóruhát, szőrmesálakat, szőrmemellényeket, hópapkákat, lábszármeghőszigetelőket, sífelszereléseket és tábori takarókat. Szervezetük női tagjai haladéktalanul szervezzék meg a kötődélutánokat. Minden honvédekért és hazánkért! — fejezi be cikkét Lukács Béla miniszter.

MAGYARORSZÁG VÉDASSZONYÁNAK ÜNNEPNAPIJA ESZTERGOMBAN. Esztergomból jelentik: Esztergom város közönsége Nagyboldogasszony napján, augusztus 15-én a hagyományokhoz híven megrendezi Magyarországi védasszonyának ünnepét. Az ünnepség alkalmából rendezendő zárandokolást a háború győztes befejezésére ajánlják fel.

SZÁZÖTVEN ÉVE SZÜLETETT A „SZÉNYEYI ATYJA”. Nagyváradú tudósítónk jelenti: Augusztus 2-án volt 150. évfordulója Szaniszló Ferenc nagyváradi püspök születésének. A nagy püspököt annak idején a „szényeyi atyjá”-nak nevezték s a cselekedeteiért hála utókor a püspöki palota kertjében szoborral örökítette meg emlékét. Szent István János hercegprímás az ő születésére szervezte meg az országos penitenciárius tisztviselőket, melynek hivatala a klerus lelki felvilágosítása volt. Születésének 150. évfordulója alkalmából a nagyváradi egyház ünnepség keretében emlékezik meg Szaniszló püspökről.

Az Erdélyi Tudósító augusztusi száma most jelent meg Veress Ernő szerkesztésében, gazdag és idősebb tartalommal. Főbb cikkek: Szentiványi Róbert dr.: Egyedül vagyunk? Az erdélyi levante vándorlás és a vallásos nevelés. Karl János dr.: A vezetőréteg fellépése. Gróf Hunyady Béláné: A betegpopuláció mozgalmak. Gerencsér István dr.: Erdély fiataljainak találkozója. A gyermekek vallása végyes házasságoknál. Venczel József dr.: Az erdélyi iskola a megszállás alatt. Balázs András dr.: A Galamb fiúk. Figyelő. A bécsi döntés évfordulója. „Itt járt a magyar hadsereg!” A miniszterelnök a lelkeskedő papságról. A hitvallás iskolája erdélyi ügy. A ponyva megfigyelése. Szociális tanfolyamok az egyetemeken. A szörnyűköltség, stb. Könyvek. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Magyar-utca 38.

* ORVOSI HIR. Dr. Gündisch Mihály fogorvos szabadságáról hazaérkezett. Rendelése 7—9 óráig. Jókai-utca 25. 02669

Három hónappal itélték fátolvajlásért. Né-hány nappal ezelőtt beszámoltunk arról, hogy id. Tordai Lajos, Honvéd-utcai kertész feljelentette a központi rendőrség bünyügyi osztá-lyán fiát, ifj. Tordai Lajost, akit azzal vádolt, hogy udvaráról nagyobb mennyiségű tűzfát ellopott. Tordai Lajos feljelentése alapján a rendőrség letartóztatta a megítélt fiatalle-met, akit hétfőn reggel az ügyészségre kísér-tek. A törvényszék szűneti tanácsa, Lehner Richard dr. törvényszéki tanácselnök elnöklé-sével gyorsított eljárással tárgyalta a ügyet és Tordai Lajost, beismert vádlottaként, valamint édesapja tanuallomása alapján, háromnapos fogházbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

HALÁLRAGAZOLTA AZ IPARVASUT A SÜKETNEMA LEÁNYT. Marosvásárhely-ről jelentik: Az ügyészséghez érkezett jelen-tés szerint Ratosnya közlemben az iparvasut halálrágazolta. Botea Florea 25 éves leányt. A süketnema leány nem hallotta a vonat közeledését.

TIZENNÉGYMILLIÓ LEJES ADÓBÍRSÁG. Déváról jelentik: A vajdahunyadi vasműve-ket és Crjtoru Nicolae mérnököt a pénzügyi hatóságok 14 millió 418.986 lej pénzbír-ságra ítélték a 4 százalékos kivételes adó körüli kihágás miatt.

Kijelölt

nagykereskedő keresz-tén / pénzes látsolat-keres 50.000-100.000-ig-jeligére a kiadóba.

BEIKTATTÁK NAGYKAKUCS KÖZSÉG ÚJ REFORMÁTUS LELEKÉSZÉT. Nagyvá-radról jelenti tudósítónk: Vaday Béla esperes vasárnap beiktatta hivatalába Horváth János élelő esperesi s. lelkeszt. Nagykakucs közlé-g új református lelkeszt. A szentiszta reformá-tus közszeg szeretettel fogadta új lelkeszt.

Olvasóinkhoz. Szegény öregember kereste fel szerkesztőségünket. Sulyos szívbaját orvosi igazolvánnyal igazolja. Teljesen munkaképte-len, felesége is öreg, alkalmi munkákból él. Az asszony is beteg lett most, úgy, hogy mind a kettő a legnagyobb nélkülözések között él-nek. Mivel nagyon öreg és tehetetlenek, nem tudnak segíteni magukon. Kérlek a jószívű emberek, legyenek segítségükre valamikép-pen. Az öregember nagyon rongyos, bármi-lyen ruhásműt vagy pénzsegélyt köszönettel elfogad.

ÉLELMISZERJEGYEKET LOPTAK AZ V. KERÜLETI KÖZÉLELMEZÉSI KIRENDELTSÉGTŐL

KOLOZSVÁR, augusztus 4. Vasárnap dél-után eddig még ismeretlen tettesek behatol-tak a város V. kerületi közlelmmezési hiva-talának Vasváry Pál-utca 37. sz. alatti lévő helyiségeibe, feltörték az ott lévő íróasztal-ok Wertheim-fiókjait és azokból kenyér-és petroleumjegyeket vittek el. A közlelm-mezési hivatal figyelmezteti a közönséget, hogy ezek a jegyek titkos jellel vannak el-láva és aki azoknak beváltását megkísérli, rendőrkézre kerül. A hivatal ma korán reg-gel megküldte értesítést valamennyi kolozs-vári kereskedőnek.

Kilenc letartóztatottja van eddig a maros-vásárhelyi közlelmmezési visszaéléseknek

MAROSVÁSÁRHELY, augusztus 4. Tu-dósítónk jelenti: Az élelmiszerjegyekkel elkövetett, nemrég kirobbant visszaélések ügyében a gyanúsítottak kihallgatása na-pok óta tart. A nyomozás számai elvezetnek vidékre is, ahol a csendőrség szintén több letartóztatást eszközölt. A csendőrség teg-nap délután kilenc gyanúsítottat adott át a marosvásárhelyi ügyészségnek. Az előze-tes letartóztatásban levők névsora a kö-lvetkezők: Verzár Sándor, Bod Irma, Ador-ján Lenke, Zömei József, Kocsis János, Bécsi István, Tatai József, Edelstein Jó-zsef és Kertész Sándor. Részlet élelmi-szerjegyekkel részint cipőbátványokkal követtek el visszaéléseket az eddigi vizs-gálat adatai szerint. Közülük Verzár Sán-dor, Bod Irma, Adorján Lenke, Zömei Jó-

Lakást tilos műhelyé átalakítani Pécsen. A pécsi hatóságoknak tudomására jutott, hogy néhány háztulajdonos a házában levő lakást műhelyé alakítja át és azt bérbeadja, hogy így elkerülje a hivatalos igénybevételt. A vá-ros, mint I. fokú iparhatóság, semmisnek te-kint minden olyan szerződést, amely a házi-rés és a lakást műhely céljaira bérbevevő iparos között létrejött. Tudomására jutott a hatósá-goknak az is, hogy egyesek két lakást tartan-ak fenn, egyet Pécsért és egyet a város kör-nyékén. Ezt szintén nem engedélyezik és a két lakást tartókkal szemben erélyes lépéseket tesznek.

FALUÉPÍTŐ KALÁKA

Rövid hír számolt be arról, hogy az „Er-délyrészi Hangja Központ a szövetheteti hálózati nevében tízezer pengő jutott el Udvarhelymegye főispánjához a leégett Oroszhegy megsegítésére”.

A közösségi vagyon / a kalákák munka eredmények egy töredékéről van szó, amely most elindult, hogy könnyeket töröljön le, hogy ruhává, élelemmé váljon a nincstele-nek számára, hogy földét épüljön belőle a hajléktalanoknak. Az erdélyi szövethetetek megint kiveszik részüket az leégett falu megsegítéséből, ahogy kivették a kisebbségi időkben a leégett Józseffalva újépíté-se-ke is.

Ez az adomány, amely most a leégett oros-zhegyi házak újépítésére szolgál, legyen bi-zonyosága és hirdetője annak, hogy a szö-vetheteti munka igaz és becsületes, nincs mögötte takargatni való idegen cél, vagy ki-szákmányoló szándék.

Az Erdélyi Iskola második köteté Veress Ernő szerkesztésében, tetszetős kiállításban, 128 oldalra hagyta el a sajtót. A gazdag tartalmu-lapban a következők írtak cikkeket: Karl János, Bálint Zoltán, Földes Zoltán, Fonay Ti-bor, Angi Dénes, Erőss Alfréd, Venczel Jó-zsef, Mikó Gábor, Gáspárdy Sándor, Gerencsér István, Csizmadia Andor, Heszke Béla, Szücs Ferenc, Zathureczky László, Mikó Gábor, Né-meth Kálmán. Az évenként négyszer (egyen-ként 128 oldalas) megjelenő folyóirat szerkesz-tősége és kiadóhivatala: Kolozsvár, Magyar-utca 38.

LEVÉLPAPIROK, egyszerűtől a legválasztékosabb kivételig, legol-csóbban az „ELLENZÉK” könyves-boltjában, Kolozsvár.

NEMZETISÉG ELLENI IZGATÓK A MA-ROSVÁSÁRHELYI TÖRVÉNYSZÉK ELŐTT. Marosvásárhelyről jelentik: A marosvásár-helyi törvényszék öltagy tanácsa nemzetiség ellenes izgatás vétsége címén másfélhónapi fogháza és háromévi politikai jogvesztésre ítélte Mogosán János és Mónus Ferenc pilóta-ilvai iparosokat. Az ítélet ellen mind a vé-delem, mind az ügyészség fellebbezést jelen-tett be. Végző főnök a Kuria dönt benne.

Megjelent a Magyar Szárnyak augusztusi első száma. A lap gazdag és változatos tartal-mának jelentékeny részében a keleti arcvona-lon küzdő honvéd légierők harcáról számol be. Képes oldalak, színes és érdekes elbeszélések mutatják be hő repülőink harccselekményeit. A Jánosy István szerkesztésében és a Horthy Miklós Nemzeti Repülő Alap támogatásával megjelenő Repülő Szárnyak új számának ára 50 fillér. Mutatványszámot kívánatra a kiadó-hivatal (VII. Király-utca 93.) küld.

AZ IDÉN VAN 450 ESZTENDEJE AME-RIKA FÖLFEDEZÉSÉNEK. Ebből az a ka-lomból az Egyesült Államok nagyszabású ünnepségek keretében San Domingon monu-mentális Kolombusz-világítótorony leleplezését tervezik. Ezzel kapcsolatban érdekes meg-emlékezni róla, hogy az 50 évvel ezelőtti ki-adott Kolombusz-emlékélyegyen a technikai civilizációjukra büszke amerikaiak a bátor genovai hajóst modern látéssal ábrázolták, jóllehet a messzelátót csak 1608-ban talál-ták fel. Ha a buvárhajóvesztély ellenére csak-megyan sor kerül a tervezett ünnepségekre, az Újvilág büszke polgárai most remélhetőleg nem fognak elkövetni hasonló anakro-nizmust.

zsef és Kocsis János a városnál volt ide-iglenes alkalmazásban, mint kisegítő mun-kaerő. Eddigi adatok szerint ők síholták ki a jegyeket. A többi letartóztatott közül Bécsi István, egyik legismertebb szovátai étterem tulajdonosa, aki régebb Marosvá-sárhely egyik főtéri éttermét bérlette, az élelmiszerjegyekkel kapcsolatban került az ügyészség elé, míg Tatai cipőjegyek-kel elkövetett visszaélés terhére. Tatai Bá-lványáron tartóztatták le Edelstein és Ker-tész zsidó ügynőket, akik már többször foglalkoztatták a hatóságokat. Legutóbb valótaperben szerepeltek, melyben a bu-dapesti Városi Igazgatóság tiltakozott. Tatai és Edelstein volt a felhajtó, ők bevezették el az élelmiszerjegyeket a fogyasztókhoz.

TÁVHÁZASSÁG MAROSTORDA-MEGYÉBEN

MAROSVÁSÁRHELY, augusztus 4. Tu-dósítónk jelenti: Tegnap kötötték meg Maros-Tordamegyében az első távházasságot. Mol-dován Anna, soropházai lakos kötött házás-ságot Alsóbőlény községben a jelenleg har-colító szolgálatot teljesítő Beksa János gör-gényhalkusi legénnyel. A házasságkötést a régi alsójárás főszolgabírája, dr. Vénis Pál végezte. Az anyakönyv aláírása után a főszolgabíró román nyelven meleg szavakkal üdvözölte a fiatalasszonyt, hangzott, hogy Szent István király országának egyformán kedves gyermeke minden polgára, bármely nemzetiséghez tartozik is és annak ellené-ben, hogy boldogulást biztosít számukra, csak szeretettel és hűséget vár. A főszol-gabíró szavai nagy hatást váltottak ki az alka-lomra összegyűlt lakosság körében.

TRAGIKUS HALÁLESETEK DÉLER-DÉLYBEN. Aradról jelentik: Szibeg Ilonka-Baba, az aradi magyar népközösség könyv-tárának kisegítő könyvtárosa két nappal e-zelőtt agyhártyagyulladásban megbetegedett és a mindössze 19 éves, rokonszenves leányka meghalt. — Kálner Ferenc aradi órá 23 éves felesége a Simay gőzfürdő gőzszobájá-ban halt meg tragikus hirtelenséggel.

GRITTA OVIDIU — KÜLÖNLEGES FEL-ÜGYELŐ. Bukarestből jelentik: A nemzet-gazdasági minisztérium Gritta Ovidiu volt temesvári rendőrkészváltot felmentette a „Cimentul Timisan” Bukaresti-nál betöltött speciális megbízatásáról és ugyanígy minő-ségben kinevezte a „Fabrica de sticlă Arde-leana” rt. Bukarest mellé havi 25.000 lejes netto fizetéssel.

A VASUTI KOCSI ÚTKÖZŐI KÖZÉ SZORULT A KARJA. Könnyen vezetéssé válható baleset érte tegnap délután a kolozs-vári pályaudvaron Major Gyula, Tálos-utca 2. szám alatti lakó 19 éves fiékezőt, akinek jobb felső karja tolatás közben két vasuti kocsi útközje közé került. Szerencsére a kocsi lendülete nem volt nagyon erős és Major Gyulának nem tört el a karcsontja, csupán súlyos zúzódásokat szenvedett. A mentők szállították be a MÁV-kórházba, ahol gondos ápolás alá vették.

Éjszaka

Léptek kongnak, csaklanak a csendben patkós részeg megy kerítés-közelben, — időnként meg-megáll s támaszkodik. Pohász-kodik a rejtő félhomályhoz, mely kerítésről eresztől reátoz, lák lombjából köréje per-metez. Különös vándor, kőszá celtalanúsá-g: tikkadó, kerge vágy konok halásza. Danája horgát el-meg elhajítja: meddő csalátke ér-des nótárongy.

Nagy, nagy magány az immár vénülő éj, föld odújától égből magasáig, hatalmas bór-tón: milliók lakása — s mankózní utját, még sincs benne társ. A lámpák is messziről in-tegetnek s ígértük nem váró ölelés: a félel-metes csend végtelenlétben lakatlan lényzi-getek őrizői. Csipkerózsikaházak álmodását vigyázó rest, hunyni kész tároszok.

A tér, az utca, mind egyforma pusztá. Az összehajlt pletykázó utcavégek rég lele-szunnyadtak a pusmogásba s csakuk me-llyén, a kerítő ligetben is kihűlt immár a pa-don az esti összehorolások jó melege. Hü-vös, zárkózott és valészínűlten közöny most körül minden: tér, idő. Az éjszakai kóbor-tétovázó lépte csak önmagával felesel.

Ablakok nézik idegenül, göggel: álszent kevélyek, háztáj vétkeket olvaszthatatlan, ko-nok akarattal fedező ellenséges sílhakok. S a deris égből csillagok csodálják kandi, mó-kás gyermekbotrányozással, ahogy az éj nagy kávéterében bokázó láblal gázlót tapogat.

HOBÁN JENŐ.

Mit kell tudni a liszt eltartásáról? A jegy-rendszer folytán heil megtakarításokból hosz-szabb ideig nehezen tartálkolt lisztet időköz-zönként szakszerűen kezelni kell, különben megdohosodik. A lisztartóból vagy papírzac-skóból 3—4 hetenkint nagyobb, tiszta papír-lapra ki kell önteni a lisztet és szét kell tere-getni. Utána legalább egy órára a napfényre kell tenni, amely által elveszti állottságát, sőt dohosságát is. Késő ősszel és télen, amikor napfény nincsen, egy nagyobb, teljesen zá-rmentes széles lábasba öntjük a lisztet, a lá-bast tűzhelyen 6—8 percig lassan melegítjük, miközben tiszta fakanállal állandóan keverjük. Ily módon a liszt teljesen elveszti dohosságát. Utána nem szabad ugyanabba a lisztartóba vagy zsákocskába visszacsemetni, hanem a liszt-tartót vagy zsákocskát felváltva ki kell mosni és alaposan megszáritani. A fenti két eljá-rással a liszt 6—8 hónapig is eltartható.

A szlovákiai magyar gimnáziumok

A szlovákiai magyarság életében elsősorban is az egyes iskolák évről-évről kell megemlé-keznünk. Tanév végével a figyelem leginkább az életbe lépők, az érettségizettek felé irá-nyul. A szlovákiai magyarságnak egyetlen gimnáziumában 37 diák érettségizett. Június 2-án becsúszott a pozsonyi Madách-utcai ma-gyar gimnázium VIII. osztálya az iskolától, amely alkalommal megtartották a hagyomá-nyos ballagást is. Az érettségiző vizsgálatokon 35 rendes tanuló vett részt, mert a 37 tanuló közül kettő az osztályvizsgán megbukott. A 35 végzett nyolcadikos növendéknek kívül még hárman jelentkeztek érettségire. A jelentkező-tek közül teljesen érettségizett 5, éretl 30. Az érettségizettek közül legelőbben a műegyetem-re mennek, azután következnek az orvosi pálya. Jogásznak jelentkezett 2, papnak 2, a zenefő-iskolára 2, bölcsészetre 1, 6 pedig hivatalnok-nak megy.

A pozsonyi állami szlovák leánygimnázium párhuzamos osztályaként működő magyar le-ánygimnázium működéséről a Szülői Társulat ülésén számolt be az igazgató. Az elmúlt évre visszatekintve megállapította, hogy a magyar és szlovák tanulók között semmilyen surlódás nem volt. Egyébként a Szülői Társulat az el-múlt munkában 12 ülést tartott. Gondoskod-tak továbbá az iskolai nevelés kiegészítéséről. Ezért rendeztek német tanfolyamot, amelyre 57 tanuló jelentkezett és ezek közül 39 fejezte be azt. Magánoktatást szerveztek továbbá a szá-mtanból és mértanból gyengébben álló tanulók részére. Gondoskodott ezenkívül a Társulat a szegénysorsú tanulók felruházásáról, tanszere-kkel való ellátásáról, élelmiszeréről. Összesen 16 tanuló részesült a tél folyamán cipő, vagy ru-hasegélyben. A Társulat az elmúlt tanévben segélyezésekre 6000 koronát fordított.

BEIRATKOZÁSOK A SZEGEDI EGYE-TEMRE. Szegedről jelentik: A Horthy Miklós Tudományegyetem 1942—43. tanév első félévére a rendes beiratkozásokat szept-ember 1-től szeptember 15-ig betárolag tartják meg. Az utólagos beiratkozás a kérelemmel szeptember 15-ig történő íga-zolása mellett szeptember 30-ig a kari dekan engedélyével végezhető.

* AZ EMKE IGAZGATÓ-VÁLASZTMÁNYI ÜLÉSE. Az Emke igazgató-választmányi a folyó ügyek megbeszélése és a titkári, pénzü-gári jelentések meghallgatása céljából folyó hó 4-én, kedden délután fél 5 órakor saját helyiségében — Magyar-utca 1. szám, föld-szint — értekezletet tart, amelyre az igaz-gató-választmány, illetve alapító tagokat ezuton is meghívja az Elnökség.

FERENCJÓZSEF
KESERŰVÍZ

Országos gyűjtés indult az oroszhegyi tűzvész károsultjainak felsegélyezésére

Ismételjük meg a jószelű falvi példát

Kolozsvár, augusztus 4. (Az Ellenzék munkatársától.) 1942. július 20. délelőtt 11 óra. Forró napsütésben pihen Oroszhegy, a háromezer lakosú, havasaltó székely község. Nyárközépe van, mindenki a mezőn, a havasi legelőn, tevékeny munkában. A faluban csak a magukkal tehetetlen öregek s a munkánál meg hasznavehetetlen kicsi gyermekek. Eseménytelen napnak indul, mint a többi, álmos nyári forróságban. Az esemény, a munka örök, egyforma üteme nem a faluban zajlik le, hanem Oroszhegyen kívül. Szegény a falu nagyon. Lakói szüntelen székelyek, katolikusok, szorgalmas, józan, vallásos magyarok. Kicsi a község területére, egy emberre egy hold jut mindössze. A falunak közbirtokossági vagyona van, ami magával hozza azt is, hogy a jobb módúaknak több jut belőle, a szegényeknek kevesebb. Oroszhegy vízszegény s rossz az építkezése. Sűrűn egymás mellett állnak a nagyobb részben fából épült házak. Szépen tagolt havasok állanak őrt a falu felett. Az Őrhegy hegység tetején, a Dankostóván hatalmas keresztt áll a felszabadulás emlékére. Csodálatos a vidék. Fél Udvarhelyre meglátás látszik innen a tetőről, a magas fennsík, zöldelő hegyek világában, ahonnan a Hargitáig tekinthet a gyönyörködő szem.

S a falu ott pihen a havasok alján, ezen a forró nyári délelőttön. Délelőtt 11 óra van és fellobban egyetlen pillanatban Berkecz József csűrén egy kicsi láng. S a láng pillanatok alatt hatalmasra nő a szében s mialatt a ház népe a havasi kaszálón dolgozik, már ég a ház, s már át is csap a tűz a szomszédnak, Vass Ferenc Mihály portájára. A szél erősödik és segít az elemeknek. Mire az öregek, s a gyermekek észbekapnak, lángol az egész ősi Bálint-utca. Már a szomszéd utcában is égnek a házak, a harang félrevertve, kiáltozza a tűz rettenetét, félóra és lobogva ég harminckét gazda telke, háza, nyári konyhája, csűrje, gazdasági épülete, s a házban, kertben minden, ami egy szorgalmas élet munkáját jelenti, gazdasági eszközök, ruhaneműk, fémtermékek, butorok. A gyümölcsfák összeperzelve, pusztulnak el, az ősz minden drága ígéretével.

Csenget a távbeszélő, összeköttetést keresnek Székelyudvarhely felé. A helybeli tűzoltóság a maga hiányos felszerelésével tehetetlen. Segítségre sietnek a közeli Szentkirályi, Zetelaka, Szentlélek, Bogárfalva, s végül Székelyudvarhely korszerűen felszerelt tűzoltósága. Mire a tűzet lokalizálják, harminckét székely család jut koldusbotra. Tizenegyöt kettőre, a tűz elvégezte munkáját. Virágzó kicsi otthonnak váltak szennő, fekete csónkka, hamuva, semmivé. Harminckét család áll néma döbbennel a pusztulás előtt, azon a helyen, ahol pár órája még az otthonuk, nehéz munkás életük eredménye, öröme állott.

A tűz a tulajdonképpeni ősközség, Dalfalva területén pusztított. Azon a helyen, ahol Oroszhegy legbecsületesebb, legmunkásabb családjai éltek.

Első segítség

Oroszhegy, a régi, nemes oroszhegyi Bálint székely család ősi fészke, Bálint József országgyűlési képviselő szülőfaluja. Természetes, hogy Bálint képviselő azonnal kezébe vette tűzkárosult faluja ügyét s ma éppen ebben az ügyben Budapestre utazott.

Elsőnek dr. Sebesi Ákos udvarhelyi főispán utazott ki a helyszínre és 1000 pengő gyorssegélyt osztott szét a károsultak között. Bálint József képviselő ezután felterjesztette az ügyet a miniszterelnökhöz és a földművelésügyi miniszterhez, gyorssegélyt kérve. Az ügyet Pázsint Ödön miniszteri tanácsos vette kézbe és személyenként husz pengő gyorssegélyt kaptak a károsultak. A kar nagyságát és az ügy jelentőségét tudva, az erdőgazgatóság ingyen fahasználatot engedélyezett, míg az ONCSA házhelyet és jószágot bocsát rendelkezésre.

Bizottság jött ezután a faluból: Lukács Béla miniszter, báró Vay László felsőházi tag, Kölcsey, a MEP alelnöke, Sebesi főispán, Szentkirályi Kálmán alispán, Loyd István főszolgabíró, akik megtekintették a falut. Péter Áron gazda üdvözölte a vendégeket, akik közül Lukács miniszter és báró Vay László ötezer pengő segélyt nyújtott át a szerencsétlenül járt gazdáknak. Megdöbbenve látták a vendégek a szörnyű pusztulást, a leégett házakat, csűröket, gazdasági épületeket, kapukat, kerítéseket, leperzselt lombu fákat.

Szentkirályi Kálmán alispán vette kezébe a megyei gyűjtés ügyét, amelynek megindítása Bálint József képviselő szentmisén elmondott szentbeszédével kezdődött. Bálint József meghatón, szívből fakadó szavakkal hívta egymás megsegítésére az embereket.

A kiszállított hatóság 250 ezer pengőre becsülte a kárt. De amint Bálint József képviselő mondja, az ő becslése szerint legalább félmillió pengő érték égett oda Oroszhegyen.

A tűzkárosult lakosság pillanatnyilag a faluban helyezkedett el barátok, ismerősök otthonában. Az építkezésnek azonban haladéktalanul meg kell kezdődnie. Az már biztos, hogy a szükséges famennyiséget kalákkal szállítják a faluba.

A tűzkárosultak névsora a következő: Benedek János, öz. Benedek Mózsné, Nagy Mózse, Vass Elek József, Fancsali Sándorné, Gergely L. Dénes, Kovács P. Dénes, Barabás József, Barabás Dénes, Májor János, Vass N. Ferenc, Bálint Gergely, Vass N. Mózse, Bálint József, Bálint András és Károly, Vass N. János.

nos, Vass F. Mihály és József, Berkeci P. József, Szász Gergely, Vass Elek Dénes, Bálint M. Ferenc, Pál Gáspár, Márk Péter, Barabás János, Kovács László, Kovács B. József, Szász Zsiga, Jakab Dénes és Barabás M. Gáspár.

Ezek között a tűzkárosultak között Kovács P. Dénesnek két háza égett le, s mindnyájuknak elpusztult minden vagyona, ingatlana, szálak takarmánya.

Mit mond Bálint József képviselő?

Bálint József képviselő elutazása előtt ezeket mondotta az oroszhegyi tűzvész ügyében: — Szeretném, ha országos méretű gyűjtés indulna az oroszhegyi otthonlanok érdekében. Remélem, hogy az Erdélyi Párt vezetősége kezébe veszi az ügyet és le is vezeti a gyűjtést. E pillanatban még nem tudtam érintkezést találni a párt valamennyi képviselőjével, de az

Varga József iparügyi miniszter mondott bucsubeszédet a tokodi bányászterencsétlenség áldozatai felett

Az előírásosan használt benzini lámpa gyújtotta meg a hirtelen előtörő sujtóléget. — Antal István látogatása az áldozatok hátramaradottjainál

TOKOD, augusztus 4. (MTI.) A tokodi megdöbbentő bányászterencsétlenség hírére a kormány képviselőiben Antal István nemzetvédelmi propagandaminiszter nyomban a helyszínre utazott. Antal István miniszter megvizsgálta a szerencsétlenség körülményeit. Meglátogatta az éltüket vesztett bányászok özvegyeit és megvigasztalta őket. Biztosította az özvegyeket, a kormány gondoskodik róla, hogy szükségüket ne szenvedjenek és gyermekeiket felnevelhessék.

Véletlen balszerencse okozta a szerencsétlenséget

A tokodi Erzsébet-aknában folyó évi július 31-én délután 4 órakor sujtólég-kitörés folytán bekövetkezett robbanás ügyében a pestvidéki ügyészség és vizsgálóbírósa a budapesti min. kir. bányakapitányának, mint szakhatóságnak bevonásával augusztus 1-én a vizsgálatot megtartotta. A szakértők megállapították, hogy

a tokodi bányászoknál még soha elő nem fordult és éppen ezért nem várt sujtólég-kitörés a 15-ik számú második szénlelepi munkahelyen munkájukban, meglepetésszerűen következett be.

A hatalmas mennyiségben nagy nyomás alatt előtörő sujtólég az ezen a munkahelyen éppen a sujtólég jelenlétének megállapítására előírás szerinti tartott benzín-biztosító lámpa átvizsgálása gyújtotta meg, illetve robbantotta fel. A bányában tartózkodó 72 munkás és felvigyázó személyzet közül 50-et részben a robbanás lánghatása, részben a távolabbi munkahelyen dolgozókat a füstgázok öltek meg. Csak azok a munkások maradtak életben, akik a bánya magasabb szintjén dolgoztak és így idejük volt a füstgázok elől részben gátak emelésével, részben a sujtólég-áramlatok előrehaladva kimenekülniük.

Eltemették az áldozatokat

A szerencsétlenség során életüket vesztett bányászokat vasárnap délután temették el. Varga József kereskedelmi- és iparügyi miniszter, aki még a szerencsétlenség előtti hivatalosan Erdélybe utazott, utazását megszakította és nyomban Tokodra ment. A miniszter behatárolta a szerencsétlenség körülményeit felől és vasárnap délután résztvett a tokodi temetésben. A szerencsétlenség során meghalt 50 bányász, illetve felvigyázó közül 49-et vasárnap temettek el,

ülthetők közül Teleki Béla gróf például a legnagyobb jóakarattal és megértéssel támogatja tervemet. Most utazom fel, hogy a belügyminiszter urnak is feltárjam az ügyet s remélem, hogy országos méretű akció születik meg utam nyomán. Egy ilyen akció azt eredményezné, hogy annak a kicsi székely falunak derék népe, s mögötte az egész székelység, érzi a gondoskodó szeretetet, most, amikor csapás sújtott le rájuk. Kisebbség jászseffalvi tragédia ez, s az Erdélyi Párt remélhetőleg az akkori Magyar Népközség szerepét veszi át a gyűjtésben, gyűjtőket juttat a tagozatokhoz és vezeti az egész akciót. Rendkívül fontosnak tartom a magyar sajtó támogatását és hiszem, hogy megismétlődik majd a jászseffalvi sajtóakció mása, amikor magyar lapjaink valósággal versenyre keltek egymással abban, hogy ki tud többet gyűjteni magyar testvéreinknek. Ha mindazok tehetsége szerint pártállásról kezdve hozzájárul a célhoz, újraépül harminckét otthon és új, emberi életet kezdhet harminckét, most földönfutó székely család.

Ennyit mond Bálint képviselő lelkesen, szeretettel, bizakodva. Hiszünk, hogy igaza lesz s hogy a magyar társadalom most is megteszi testvérei iránti kötelességét. (M. L.)

az 50-iknek a holttestét még nem tudták felszínre hozni. Két bányásznak a temetése a kora délutáni órákban Taton volt. 10 bányászt Csolnokon temettek el, egy bányászt pedig a hozzátartozók kérésére Zselizén helyeztek örök nyugalomra.

Tokodon vasárnap délután 6 órakor sok ezer főnyi tömeg kísérté utolsó útjára a többi 36 hősialált halt bányászt. A kormány képviselőiben Varga József iparügyi miniszter és a belügyminiszter képviselőiben Kádár Levente államtitkár vett részt a temetésben. Toma Imre rom. kat. esperes-plébános és Zsoldos Gyula református lelkész végeztek az egyházi szertartást és megrázó erejű gyászbeszédben bucsúztatták a halottakat. A kormány nevében Varga József iparügyi miniszter mondott bucsúztató beszédet.

Emelkedett szavakkal méltatta a hősialált halt bányászoknak a föld mélyében végzett munkáját és hangoztatta, hogy a belső fronton, a munka frontján életüket vesztett bányászokat a nemzeti hősihalottaknak tekinti. Biztosította a hátramaradottakat, hogy a kormány megfelelőképpen gondoskodik a hősialált halt munkástestvéreink özvegyeiről és árváiról. Schmidt Sándor vezérigazgatóhelyettes a vállalat nevében fogadalmat tett arra, hogy a szerencsétlenül járt bányászok és felvigyázók hátramaradottjainak ügyeit a vállalat a magáénak tekinti. Tömegesített a betegségek miatt távollévő Korin Ferenc vezérigazgató üzenetét, hogy az egyik bányász két árváját maga nevelteti fel. A vállalat igazgatósága úgy határozott, hogy a bánya egyik igazgatójának személyében külön gyámságot neveznek ki, aki a hátramaradottak ügyeit intézi. Ezután megindult a 36 koporsóval a gyászmegvonás, Tokod és környékének népe mély részvétellel kísérte utolsó útjára a hősialált halt bányászokat.

TELJES „NEMZETI MOZGOSÍTÁS” AMERIKÁBAN

Washington, augusztus 4. (MTI.) Az OFI jelenti: Megbízható forrásból származó értesülés szerint az Egyesült-Államok-kormány drákói intézkedéseket eszközöl tenni a közeljövőben annak érdekében, hogy jelentősen fokozza Amerika háborús erőfeszítéseit. A tervezett intézkedések között van a teljes nemzeti mozgósítás végrehajtása. A mozgósításban résztvesz kivétel nélkül minden munkás. Tervet dolgoztak ki az aszszonyok mozgósítására vonatkozóan is. A nyersanyagok előállításának és felhasználásának tekintetében az amerikai kormány szigorú ellenőrzést kíván bevezetni.

A kolozsvári református teológiai fakultás értesítője

„Azok a kérdések, azok a feladatok, amelyekre egy egyházi, mint nemzeti téren most kezdünk rácsodálni, semmiképp sem kisebbek és nem kevésbé végtelenül érdekesek, mint amelyek a trianoni döntést követő éjszakában döbbenetek elélek. Elbírhatatlannak látszó volt a 22 esztendő előtti helyzet, nem lehet egykönnyen elfelejteni. De az az érzés: a magyarság összes kérdéseit, mindazok a problémák, amelyek dinamikus helyzetünkből, szomszédainkhoz és nemzetiségünkhöz való viszonyunkból következnek, most, a restaurációnak ebben az idejében sokkal élesebben és gigantikusabb méretekben vetődnek eléánk, mint amikor nemzeti tragédiánk leg-sötétebb mélyén vergődöttünk...” — írja Gönczy Lajos dr., a református teológiai fakultás elmulat tanévéről kiadott értesítőjében.

A fakultás igazgatójának tanévnyitó beszédében mondott fent idézett szavai vetnek világot az Értesítő tanúsága szerint a főiskola egész évi munkásságára. A református kereszténységnek keresztül, annak eszközeivel a magyarság lelki megújulásáért, az egységes és erős magyar nemzetért folyt a munka az ősi református főiskola falai között. Amint a jelentések kiderül, az elmúlt évi munkájában a fakultás nemcsak a tanítási, hanem a nevelési és a szociális munkájában is nagyot lépett. Pontosan 1915 óta nem jelentkeztek oly kevesen az első évre, mint az idén. Az öt évfolyamnak az elmúlt évben még 73 hallgatója volt összesen, de az első évre jelentkeztek: 112 hallgató riadózt tünetet jelez a felszabadult Erdély életében, hiszen ennek a tünetnek a fokozódása azt jelentené, hogy pásztor nélkül marad évek múlva a nagyszámú erdélyi református magyarság.

Az intézet tanári kara, amint az Értesítő tanúsítja, az öt évfolyamon folyó előadások munkáján kívül élel tudományos munkásságot és tevékeny gyakorlati pásztorációt fejtett ki. Az intézeti nevelési és munkaprogram, valamint a kitűzött pályatáteleken való részvétel pedig igazolja, hogy az ifjúság megértelte az intézet vezetőinek magas célkitűzéseit és azokhoz idomulva, azoknak minden tekintetben megfelelően okarva dolgozott az elmúlt tanév folyamán. Mert magas eszményi célok és nagy magyar célok szolgálatában áll ez az intézet, amely a református lelkipásztor nevelésének minden hasonló intézetben megszokott munkáján kívül vállalja a sajátos erdélyiségéből származó külön feladatokat is. Erdélyben élünk, a sajátos erdélyi körülmények között és Erdély számára nevelünk lelkipásztorokat! — mondja az igazgatói évzáró beszéd. Ebből a tényből pedig úgy gyakorlati, mint elméleti, úgy pedagógiai, mint teológiai szempontból messzirenyűlő következmények folynak. Így a református teológiai fakultásnak, mint amelynek célkitűzéseit döntő módon Bethlen Gábor fejedelemnek az Isten ígéből táplálkozó szelleme határozta meg, feladata az igazgatói beszéd szerint Erdélynek egyházi, elsősorban református vonatkozásban való tudományos számotartása és rendszeres feldolgozása.

Ezt a munkát vállalta és végezte, ezeknek az elveknek, célkitűzéseknek és a Szechenyi, valamint Körösi Csoma-éveken adott eszményeknek jegyében végezte mult évi munkáját a kolozsvári református teológiai fakultás.

Érdekli talán,

hogy több új magyar film kerül a közönség elé a most következő évadban. Film készült Herczeg Ferenc „Lap virága” című ismert regényéből Hamza Ákos rendezésében, Szelezky Zita főszereplésével. Babay József „Mihály Miklós katonája vagyok” című új aktuális háborús filmet. Elhész a darabhoz Babay József szerzett muzsikát, főszerepét Sárdy János játssza. „Vér nem válik vízzé” egy másik új magyar filmnek a címe, amelynek szövegkönyvét Egyed Zoltán és Nagyványi Zoltán írták, női főszereplő Bajor Gizi és Goll Bea. Valószínűleg megfilmesítik a margitszigeti Palatinus szálló maitre d'hotelének Hotel című filmjét is, amelyet a szakemberek rendkívül érdekesnek találtak. A szállodai alkalmazott-filmművész, hogy kilenc nyelven beszél.

hogy Láz címmel kerül a közönség elé Jávor Pál és Tasnády Fekete Mária olasz filmje, amelyet a magyar Radányi Géza rendezett a Róma melletti Cinéciatában. A Láz a trópuson élő orvosok regénye.

hogy újságíró lett Jacqueline Delubachól, a híres francia filmszínésznőből, aki egy nagy párisi képeslaphoz szerződött.

hogy Charles Boyer új filmjének címe Manhattan mesék. A film egy ötlet és ügyes, de koldusszegény fiatalember története, akinek egyetlen ruhadarabja egy frakk, s ezzel csinál nagy karriert. A téma veszedelmesen hasonlít Drégely Gábor szerencse fia című vígjátékához, amely annakidején bejárta az egész világot.

hogy új Paula Wessely-film készül a Bécsi Film schönbrunni műtermében Késői szerelem címmel. A filmet Wessely partnere férje, Átila Hörbiger. A forgatókönyvet Gerhard Menzel írta.

KÖZGAZDASÁG

Csütörtökön megalakul Budapesten a Székelyföldi Villamosági Részvénytársaság

KOLOZSVÁR, augusztus 4. A Székelyföldi villamosítás döntő stádiumba jutott, amennyiben augusztus 6-án, csütörtökön Budapesten a Kereskedelmi Kamara dísztermében ünnepélyes külsőségek között megalakul a Székelyföldi Villamosági Részvénytársaság, amely Csik-Háromszék, Maros-Torda és Udvarhely megye városait és községeit villamos energiával látja el. A hazai villamosművek a kormányzat felhívására nagy szeretettel és lelkesedéssel járultak hozzá a részvényjegyzésekhez, s ennek eredménye, hogy az eredetileg 15 millió pengőre tervezett alaptőkét 16 és félmillió pengőre emelték fel. Külön egy milliót jegyzett a budapesti Elektromosmű, félmilliót az állam kezelésében levő villamosművek, kétfélmilliót pedig az Erdélyi I. M. I.

A négy székelyföldi vármegyét ellátó villamosközpont a Küküllő völgyében épül fel és innen ágazik a hatvan ezer voltos magasfeszültségű távvezeték Székelyudvarhely, Csíkszereda, Sepsiszentgyörgy, Kézdivásárhely felé, valamint Csíkszereda és Gyergyószentmiklós felé. Az elosztó távvezeték huszezer volt feszültségű lesznek. A székelyföldi villamosközpont párhuzamosan dolgozik majd a már meglévő és szabványos feszültségű periódusú nagyobb városi villamosművekkel. A hálózatba bekapcsolnak minden olyan székelyföldi községet, amelynek lélekszáma elég magas ahhoz, hogy ott még a villamosvilágításból eredő jövedelem amortizálna a bekötő vezetékek építési költségét. A vezetékek elkészítésére vonatkozó tervek már ki vannak dolgozva, sőt már a helyszíni felmérések is megkezdődtek.

Az egyes részletek kérdések megvitatására és a megfelelő részletek kidolgozására az iparügyi minisztérium három bizottságot alakított. Az első bizottság elnöke Péchy Pál, a Magyar Dunántúli Villamosági Rt. igazgatója, ez a gázermű kérdéseivel foglalkozik. A második bizottság a hálózatok és kapcsolóberendezések ügyével foglalkozik, a Székelyföldi Elektromos Művek helyettes igazgatójának, Sieghart Vendel irányítása alatt. A harmadik bizottság, melynek Madarász Antal, a Drávavölgyi és Délmagyarországi Villamosági Áramszolgáltató Rt. ügyvezető igazgatója az elnöke, az oszlopok terítésének kérdését vette programjába. A bizottságok tagjai az ország elismert kitűnő villamosági szakemberei, akik a legnagyobb készséggel tették eleget a felhívásnak, s díjazatlanul működnek közre a nagyfontosságú problémák megoldásában.

Betéti társaság bérli a Molnár és Pintér-féle malmot

KOLOZSVÁR, augusztus 4. Az elmúlt napokban több lap téves hírforrás alapján arról adott hírt, hogy a kolozsvári Molnár és Pintér-féle malmot megvásárolta a Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Erre a félreértésre valószínűleg az adott okot, hogy júliusban betéti társaság alakult az egy év óta szünetelő malmom bérbevétele. A betéti társaság címe: „Kerekes István és Társai Malomipari Vállalat”. A betéti társaság tagjai egyébként Kolozsvár gazdasági életének ismert vezető egyéniségei, akik a monostori sörgyár közelében levő malomvált

alapot maguk fogják tovább üzemeltetni és vezetni.

A betéti társaság alaptőkéje 100.000 pengő. A Mezőgazdasági Banknak szerepe mindössze annyi, hogy a betéti társaságnak megfelelő hitelkeretet biztosít az üzem folytatásához.

A Molnár és Pintér malmot két vízerőre berendezett turbina hajtja s összesen 260 lóerőt szolgáltat. A malom napi teljesítménye 3,3 vagon búza, a tengerimalom napi másfél vagon. A malmot két évvel ezelőtti tulajdonosai teljesen átépítették — ellátták a legkorszerűbb berendezéssel.

Névre szóló részvényre van szükség a bornyakereskedői kijelölésnél. Ismételt hírt adunk már a bornyakereskedői kijelölések folyamatban levő munkájáról. Ennek során a pénzügyminisztérium italmérsít osztályának álláspontja szerint érdekesen alakult a bornyakereskedésért folyamodó részvénytársaságok helyzete. A pénzügyminisztérium 123.670. XV. 1942. számú leirata alapján ugyanis a részvénytársaságokat felszólítják, hogy a vállalat bemutatására szóló részvényeit cserélik át névre szóló részvényekre, hogy így a zsidó törvény szempontjából történő elbírálásnál a részvénytársaságoknál is ugyanazok a szempontok érvényesüljenek, amelyek más cégekre vonatkoznak.

Az angoranyulak élelmezése. A m. kir. közellátásiügyi miniszter az 1942. július 14-én kiadott 547.203. számú rendeletével, mindenre kiterjedő körtekintéssel szabályozta az 1942. évi termései takarmánygabona felvétel felhasználását és forgalmazását. A rendelet értelmében az angoranyulaknak is juttatható fejéknél évi 10–20 kg. abrak. Az a tenyésztő, aki maga nem termel gabonát, a közszéki előjárásoktól vásárlási engedélyt kérhet s ennek alapján beszerezheti a szükséges takarmányt az östermelőtől.

Kétszáz darab sertést vágnak le a bétén Kolozsváron. A városi közellátási hivatal által bérhizlalás céljaira lekötött sertésekből e héten kétszáz darab érkezik Kolozsvárra. A kétszáz darab sertés nyomban levágják, a fehér-árut visszatartják, husát pedig a kolozsvári meszarosok utján hozzák forgalomba. Minthogy Kolozsvár a fogvasítás szempontjából a második csoportba tartozik, a sertésnek különkénti ára 4 pengőnél drágább lesz.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja szavanként 7 fillér, vastagabb szedéssel 14 fillér, a legkisebb hirdetés díja tíz szög 70 fillér. Állást keresők részére szavanként 4 fillér, vastagabb szedéssel 8 fillér. A legolcsóbb apróhirdetés állást keresők részére 40 fillér. Kezelési költség: Cím a kiadóban és jelzés hirdetések után 20 fillér. Kedvezményes árak nagyobb köteteknél. Apróhirdetések előre fizetendők. Vidékről bélyegekkben beküldhetők.

VEGYES

SZOMBATON este a Bethlen-utcában elvezett egy csomó kulcs, börtökkel. Kérem a becsületes megtalálót, adja át Szabó dohánytözsébe, Deák Ferenc-utca 48. szám alatt, megfelelő jutalom ellenében. 02664

20–30 EZER pengővel finanszíroznak vagy betársulnak bármilyen üzletbe. „Jó garancia” jelíggel. 2405

HAZIASSZONYOK figyelmébe. Kertészte-mből frissen szedett vetemények: uborka, pasuly, stb. kaphatók. Megrendelésre hazaküldöm. Lakásom Cserei-utca 4 szám. Telefon 16–27 sz. 2368

A burgonya termelői ára. A Belföldi Burgonyakereskedelmi Egyesülés a közellátásiügyi miniszter rendelethez alapján július 31-től kezdve, további intézkedésig, a termelőknek budapesti paritásban 1942. évi termésű, mosatlan új burgonyáért és pedig I. osztályú, étkezésre valógatott nyári rózsá és Gúlbaba burgonyáért métermázsánként 26, Ella és sárga burgonyáért 22 pengőt fizet, feladóállomáson vagonba vagy hajóba rakva.

Az új záróatórvény alkalmazásának megvitatása Kolozsváron. A parlamentben elfogadott és a hivatalos lapban megjelent záróatórvény végrehajtási utasításának életbeléptetése előtt — mint megírtuk — a kereskedelmi kormány felhívta az iparkamarákat, a polgár mestereket és alispánokat, hogy a területükön levő érdekképviseletekkel a végrehajtás kérdését vitassák meg. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara az I. foku iparhatósággal párhuzamosan a záróatórvény alkalmazása kérdésében a jövő héten kezdi meg az érdekképviseletekkel a megbeszéléseket.

Kolozsváron megkezdtek az ügynöki igazolványok kiadását. A kereskedelmi és iparügyi minisztérium tudvalevőleg elrendelte, hogy jövőben csak azok az ügynökök folytathatják üzleti tevékenységüket, akiket az I. foku iparhatóság igazolványokkal láttnak el. Az igazolványok kiadását mult hó végéig lehetett kérni. Kolozsváron kétszáznál több kereskedelmi ügynök kérte az előírt igazolványok kiadását. Az I. foku iparhatóság az arcképpel ellátott igazolványok kiadását már megkezdte.

A baleseti bejelentések egyszerűsítése. A Magyar Munkaadók Központja felterjesztéssel fordult a kormányhoz a balesetbejelentések egyszerűsítése ügyében. Kérte, hogy a munkaadók ne legyenek kötelesek minden balesetet bejelenteni, hanem csupán azokat, amelyek három napon túli keresétképtelenséget okoznak. Abból a célból, hogy mégis minden balesetet nyilvántartsanak s ha később következnék a balesetet szenvedett egyén állapotában olyan változások, amelyek alapján az illető baleseti kártalanítást igényelhet, akkor is meg legyen pontosan állapítható, hogy a baleset mikor és hogyan történt, minden munkaadó köteles legyen a nála bejelentett, illetve tudomására jutott összes balesetről nyilvántartó naplót vezetni. Ebben a naplóba tehát minden, még a legjelentéktlenebb balesetet is be kellene jegyezni és mindazokat a tény-körülményeket rögzíteni kell, amelyek alapján a munkaadó a balesetbejelentést később, ha annak szükségse felmerül, utólagosan pontosan meg tudná tenni. Az OTI elnöksége ezt a javaslatot letárgyalta, elfogadta és felterjesztést nyújtott a kormányhoz az érvényben levő rendelethez a munkaadók központja javaslatára érdekében való megváltoztatására.

HAZBONTÁSBÓL eladó deszkák, ajtók, ablakok, kő, téglák. Ugyanott 350 köbcentis DKW motorkerékpár. Kazinczy-utca 83. (volt Vasile Lupu). 02391

RÉGI ruhákat, butorokat veszek és eladok. Levelezőlaphívásra házhoz megyek. Benedek I. Timár-utca 14. F.

ELADÓK egy tételben fényképezéshez nagyító állvány (felszerelhető 6x9 lemezes gép), másoló gép, automatikus piros lámpa és különböző felszerelési tárgyak. Szappan-utca 24., jobbra 1. ajtó. Délután fél 3–4-ig. Gr.

HANGLEMEZEKET, használt vagy törött állapotban vásárolunk. „Konturkicló”, Deák Ferenc utca 7. F. 139

ELADÓ háromajtós, tükrös, nagy előszoba, székény, hintaszék, ebédlőasztal hat székekkel, ingaóra, oleander. Mussolini 51., hátul. 02394

TIZEDES MÉRLEG, ötszáz kilóig, eladó. Gufagyár-utca 13. 02396

EREDETI szírnaszőnyeg, perzsaaszőnyegek eladók. Antikvárium, Jókai-utca 25. F.

CÉLLÖVŐFEGYVERT és ismétlőpisztolyt veszek. Telefon: 32–26. 2402

KÜLÖNBÖZŐ antik butorok eladók. Könyvtárakat vásárolok. Jókai-u. 25. Antikvárium, Kapu alatt. F.

ALKALMAZÁS

TISZTVISELŐNÖT vagy tisztviselőt keres tűzifa, müfa és épületfalep. Igények és működés megjelölésével „Könyvelés-gépirás” jelíggel. 02385

MINDENES szakácsnőt keresek, augusztus 15-re. Cím: Petőfi-utca 3., I. em. ajtó 5. 2401

KEZDŐ tisztviselőnőt azonnalra felveszünk. Cím a kiadóban. 2404

ÁLLAST KERES

RUHAVARRÁST vállalk. Házhoz megyek. Braesai-utca 1., ajtó 1. 02392

KOMOLY tisztviselőnő elhelyezkedne iparvállalatnál, vagy ügyvédi irodában. Cím a kiadóhivatalban. 02393

URIASSZONY elvállalná kisgyermeknek csak szoptatását. Cím: Petőfi-utca 7. szám. Házfelügyelőnél. 02389

INGATLAN ÉS LAKÁS

SURGÓSEN eladó Rákóczi-negyedben 2 szoba, konyha és 2x1 szoba konyha, 1000 négyzetméter terület, 28.000 pengőért. Forgalmi iroda, Mátyás király-ter 19. F.

FŐBEJÁRATU, elegáns butorozott szoba, előszoba, fürdőszobával a Mátyás király-terre néző ablakkal, azonnalra is kiadó. Megkérésre „Állandó lakó” jelíggel kiadóba kérek. F. 222

ELADÓ HÁZ Magyar-utca elején, 3 szoba, konyha komfort és 1 szoba, konyha, szép kerttel, ára 45.000 pengő. Érdeklődni Szentgyörgy-utca 30. szám, dr. Köves ügyvédi irodában, 4–7-ig. 02678

KÜLÖNBÉJÁRATU butorozott szoba, fürdőszobahasználattal, azonnalra kiadó. Szentgyörgy-utca 39., I. emelet, hátul. 02384

SZOKA, konyhás lakást vagy üres szobát keres házaspár. Címeket „Azonnalra” jelíggel. 02396

FIATAL házaspár 1 szoba, konyha, esetleg fürdőszobás lakást keres. „Pontos fizető” jelíggel, kiadóba. 2407

ELADÓ Rákóczi-uton emeletes ház, 3 üzlethelyiség, 8 szoba, 4 konyha, pince istálló, nagy udvar. Havi 385 P. Érdeklődni Kinizsi-utca 3., ajtó 3., délelőtt 8–10, délután 2–4. 2400

KOMOLY hölgy keres tiszta, csendes szobát, fürdőszobahasználattal. Ajánlatok kiadóba „Illa” jelíggel kérek. 2403

1942. AUGUSZTUS 4. Kedd

A nap kel 4 óra 40 perckor, nyugszik 19 óra 31 perckor. A hold kel 17 óra 16 perckor, nyugszik 1 óra 50 perckor.

A protestáns és római katolikus naptár szerint Domonkos, az új-görög naptár szerint Efédius gyermek, az ó-görög naptár szerint (július 22.) Mária Magdolna napja van.

Emlékeztető

1914 augusztus 4-én üzent hadat Anglia a németeknek.

Muzeumok

Erdélyi Múzeum őskori, római, népvándorlási, iparművészeti és művészeti tárai. Renaissance kémiéltár. Bátya-u. 2. sz. Nyitva: 9–13 óráig.

Állattani Múzeum. Mikó-u. 5. sz. Nyitva: 9–13, 15–18 óráig. Megtekintése tejelentendő az OMH klrendeltségben.

Botanikus Múzeum. A Botanikus-kertben. Majális-u. 42. Nyitva: 9–13, 15–18. óráig.

Szolgálatos gyógyszerárak

Augusztus 1-től 7-ig a következő gyógyszerárak teljesítenek éjszakai szolgálatot: Dr. Hintz, Mátyás kir-ter 28. (Táv. 32–32). Dr. Halász, Bocskai-ter 5. (Táv. 31–75). Flohr, Horthy Miklós-ut 50. (Táv. 26–99). Dr. Mártonffy, Jókai-utca 19. (Táv. 21–51).

RÁDIO

SZERDA, augusztus 5.

BUDAPEST I. 6.40 Ébresztő. Torna. 7 Hírek. Közlemények. Reggeli zene. 10 Hírek. 10.15 Sovinszky László szalonzenekara. 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 11.20 Heinrich Schlusnus dalokat énekel. 11.40 Magyar fabulák. Bartók József elbeszélése. Felolvasás. 12 Harangszó. Fohász. Hímnusz. 12.10 Szórákóztató zene. Közben 12.40 Hírek 13.20 Időjelzés, víz-állásjelentés. 13.30 Honvédeink üzennek. 14 A Szent István honvéd gyalogezred zenekara. 14.30 Hírek. 14.45 Gyószormertetés. 15 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 15.20 Butta Ede tánczenekara játszik. 16.15 Zug a cséplőgép, ömlik a buzaszem. Közvetítés. 16.45 Időjelzés, hírek. 17 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 17.15 Rádiózenekar 18 Erdélyi képek. Makkai Sándor dr. egyetemi tanár beszél a Mezőségről. 18.20 Honvédműsor. 19 Hírek magyar, német és román nyelven. 19.20 Mecsekgy Rüdolf és Szőnyi Jenő kétzongorás jazzműsora.

19.40 Külügyi negyedóra. 19.55 Szalonötös. 20.15 Orvlövészek Szovjetföldön. Felolvasás. 20.25 Dalol a tengerszem. A bukovinai székelyek történelmi játékaának közvetítése Bács-Józseffalváról. 21.15 Indulók. 21.40 Hírek, 16-versenyeredmények. 22.15 Uzen az otthon. 23 Hírek német, olasz, angol, francia és finn nyelven. 23.25 Pertis Jenő cigányzenekara muzsikál. 24 Hírek.

SZINKÖR MÜSORA:

1942 augusztus 4-én, kedden este fél 9-kor: FITYIFIRITY.
1942 augusztus 5-én, szerda este fél 9-kor: ROZMARING. Bemutató.
1942 augusztus 6-án, csütörtökön este fél 9 órakor: ROZMARING.
1942 augusztus 7-én, pénteken este fél 9-kor: ROZMARING.
1942 augusztus 8-án, szombaton este fél 9 órakor ROZMARING.
1942 augusztus 9-én, vasárnap d. u. fél 4-kor ROZMARING.
1942 augusztus 9-én, vasárnap este fél 9-kor ROZMARING.
1942 augusztus 10-én, hétfőn este fél 9-kor ROZMARING.

MOZIK MÜSORA:

CAPITOL: ÉLETEM JAPÁNÉ (Szamuraj leánya). Az első eredeti japán film. A szamurájok hazafias halálmegvetése. Főszerepben: Sesuse Hayakava, Setsuko Hara. Előtte a legújabb háborús magyar és Ufa híradók. Jegyelfvétel délelőtt 11–1.
EDISON: LÁNGOK. Főszerepben Jávör Pál, Mezel Mária, Kiss F., Hidvéghy V. Előadások kezdete hétköznapokon 5, 7, 9, szombat és vasárnapokon 3, 5, 7 és 9 órakor. Telefon 31–60.
EGYETEM: HAMIS PÉNZ. (A legizgalmasabb bűnügyi regény. A német rendőrség legbravurosabb nyomozása, három országon át egy pénzhamisító banda után.)
ROYAL: CIPRA NYOMORUSÁG. Főszerepben: Simor, Uray, Góth Sándor, Maly Gerő. Előadások kezdete: Minden nap fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor.
RIO: EGY TAL LENCSE. Főszerepben: Karády Katalin, Jávör Pál, Csontos, Kiss Mányi Kisérő műsor: Rajkórszódia.
URANIA: Az év legjobb magyar vígjátéka: HÁROM CSENGŐ. Irta Békefi. Zene: Fényes Szabolcs. Főszerepben: Tolnay, Jávör, Maly Gerő, Maklary, Rácz Vali, Miklósi, Pethes.

SPORT

Pompás játékkal:

5:3 (3:0) arányban győzött Marosvásárhelyen a KAC

KOLOZSVÁR. Vasárnap délután Marosvásárhelyen szerepelt a KAC csapata és pompás játék után 5:3 (3:0) arányban biztosan győzte le az MSE együttesét.

1200 néző előtt a következőképpen állott fel a kolozsvári csapat:

Endreffy — Szaniszló II., Vass — Telegdy, Szántay, Bokor — Simon, Kovács, Bonyhádi, Szokolai, Bozoki.

Az első erős KAC-támadásokkal indult, amelyeknek eredményeképpen Bonyhádi kapásból két pompás gólt lőtt, majd utána Bozoki sarokrugása érintés nélkül szállt a hálóba.

Szombaton este a hadbavonultak javára

NAC-KAC villanyfényes labdarugómérkőzés

KOLOZSVÁR. Jeltettük, hogy a KAC és a Villamosművek sportegyesülete közös rendezésben augusztus 15-én, szombaton este 9 órakor villanyfényes mérkőzést rendeznek a városi sporttelepen, amelynek során a KAC-NAC labdarugómérkőzéseken kívül férfi és női tornabemutatókat is tartanak az egyesületek. A mérkőzés a Magyar Vöröskereszt, illetve a kolozsvári hadbavonultak hozzátartozóinak felszólítására lesz.

A két rendező egyesület, nem tekintve a felmerülő számos nehézségeket, máris nekifogott az előkészítési munkálatoknak. Az egyik vezető mérnök felutazott Budapestre, hogy az Elektromos Latorcai-utcai pályájának világítási berendezését tanulmányozza és az ottan tapasztaltakat Kolozsváron is hasznosítsa. A NAC csapata tegnap küldött táviratban jelezte, hogy örömmel tesz eleget a KAC meghívásának, mivel olyan mérkőzésről van szó, amelyből, mint erdélyi egyesület, ki akarja venni a részét és amelyen az NBI-ben induló teljes csapatával áll ki. A KAC vezetősége minden előkészületet megtett a mérkőzés megrendezésére, amelynek szünetében a Villamosművek sportegyesületének kiváló női és férfi tornászcsapata szerepel világító buzogány és torna gyakorlatokkal.

Vasárnap rendezik a kerületi atlétikai bajnokságokat

KOLOZSVÁR. Szombaton és vasárnap a városi sporttelepen mindkét nap folyamán 10 és 5 órai kezdettel rendezik meg a kerületi atlétikai bajnokságokat. A versenyre nemcsak a

Szünet után feljavult a marosvásárhelyi együttes és Incze II.-nek sikerült két gólt rugnia, amivel 3:2-re változott az eredmény. Nem sokkal később azonban ismét Bonyhádi-nak sikerült újabb gólt elérnie, utána azonban Incze II. 4:3-ra javított, de végül Simon bombagóljával a KAC 5:3 arányú győzelmével végződött a mérkőzés.

A KAC kitűnő játékkal mutatkozott be Marosvásárhelyen és különösen a csatársor remekelt. A vezetőség most a Nagybanai SE csapatával tárgyal, amelyet vasárnapra Kolozsvárra szeretnének lekötni egy mérkőzésre.

Kolozsvári AC és a KEAC atlétái készülnek, hanem a nagyváradi Esta Sun, NSE és a Nagybanai SE atlétái is. A kolozsvári kerület mindkét nap belépődíjak nélkül rendezi meg a versenyeket.

Molnár Gyula (MÁV) a Kolozsvár-Bánffyhad kerékpáros verseny győztese

KOLOZSVÁR. Vasárnap délelőtt a KMTE és a MÁV 100 km-es távon, Kolozsvártól Bánffyhadig és vissza, kerékpáros versenyt rendezett, amelyen 7 versenyző indult. A kitűnően sikerült kerékpáros küzdelem céljához a következő sorrendben futottak be az indulók: 1. Molnár Gyula MÁV 3:31.50. 2. Molnár Károly MÁV 3:33.15. 3. Both Dezső KMTE 3:50.59. 4. Vladuc László MÁV 3:53. 5. Csire János MÁV 3:53.20. 6. Radó János KMTE 3:54.50. 7. Szabó Dénes KMTE 3:59.

Beszterce is bekapcsolódik az alkerületi bajnokságokba

BESZTERCE. A Besztercei Magyar Sport Egylet labdarugó csapata ősztől kezdve a kolozsvári alkerületi bajnokságban indul, mivel az MLSz-től a kolozsvári kerülethez kérte beosztását. A jóképességű játékosokból álló és zöld-fehér színekben játszó besztercei csapatot Boldis László testnevelési tanár, vizsgázott szakoktató készíti elő a bajnokságra és a csapat a jelek szerint, komoly ellenfele lesz a kolozsvári és a déli labdarugó egyesületeknek.

Hogy is volt csak???

Beszélő a szombat esti uszómérkőzésről, a mikrofonról, a hölgyek életkoráról és az ajándék óráról, amely Európa csúcsot hozhatott volna

KOLOZSVÁR. Az a sportember, aki nem ült vasárnap az egyetemi sportpark lelátóján, el sem hinné, hogy milyen nagy közönsége van egy komoly versenynek. Körülbelül kétezer ember szorongott az üléseken, az állóhelyeken, a medence körül és szurkolt változatlan izgalommal az összes versenyszámnak, az ötven méteres gyermekuszástól kezdve, egészen a 800 méteres országos bajnokságig.

Az uszómérkőzést megtekintő közönség nagyszámú örömdolga. Örömdolga azért, mert megcáfolta azt az általános elterjedt felfogást, hogy csak a labdarugómérkőzéseknek van közönsége. Van az uszásnak is.

Voltak itt felnőttek, gyermekek, férfiak, nők, polgárok, katonák, magasrangú polgári és katonai előkelőségek, akiknek megjelenése azt bizonyította, hogy a legfelsőbb hatóságok minden támogatást megadnak ennek a nagy nemzetvédelmi jelentőségű sportnak.

A néma mikrofon

A versenyszámok eredményének bemondására mikrofont szerelt fel az előrelátó rendezőség. Minden rendes mikrofonnak az a szokása, hogy szól. Ez a mikrofon azonban nem volt rendes mikrofon. Kitarotán, csökönyösen hallgatott. Pedig alaposan kezelésbe vették. Fújtak rá, köpdösték, rugdosták, simogatták, kapcsolgatták, míg végre rájött valaki arra, hogy azért nem szól szegény, mert nem szólhat. Nem volt ugyanis bekapcsolva a villanyáram. A nagyjelentőségű felfedezés után azonnal rohangálás keletkezett és nemsokára meg is szólalt a megrágmalmazott gépezet, amely a verseny hátralevő részében kifogástalanul látta el feladatát.

Hölgyek, akik bevallják életkorukat...

A hölgyeknek jellemző tulajdonságuk az, hogy nem nagyon szeretik fitogtatni éveik számát.

A 200 méteres mellúszás izgalmas versenye azonban megdöntötte ezt a balhiedelmet is. Az történt ugyanis, hogy a kiváló eredmények kellő alátámasztása végett verseny végén bemondották az induló hölgyek életkorát. A korakalkulát fordulat bekövetkezése előtt kellekmes izgalom járta át a hallgatókat. Na, most minden kiderült! — gondolták és előre örvendtek annak, hogy leleplezik a uszósodákat. Hát meglepetés, az volt is. A legidősebb

versenyző éveinek száma mindössze 13 volt. A többiek mind 12 évesek...

Gyerünk...

Ilyen izgalom között került sor a verseny legnagyobb eseményére, a 800 méteres gyorsuszásra. A verseny valóban esemény volt. Európa egyik legjobb uszójának, Táto Nándornak tudásában gyönyörködhetett az egybegyűlt közönség. Ugy ment ez a fiatal 21 éves uszó, mint egy motor. Pompás, egyenletes mozgásokkal szelte a vizet és az első száz méteren olyan időt uszott, amelyre büszke lehetett volna bármely gyorsuszó. De ez még mindig nem volt elég a versenyzőknek és a közönségnek.

Egy uszótársnője hevesen integetve megállt a fordulónál és bekiáltotta:

— Gyerünk!

Tátos ment is. Ötszáz méter körül azonban megtört az irama és bár kitűnő idő alatt tette meg a távot, nem javított csúcsot. Pedig csak egy hajszál hiányzott. Ha az utolsó tíz méteren jobban ment volna, a múlté volna az Európa-csúcs.

Az uszó és a közönség

A nagy versenyt a legnagyobb érdeklődéssel kísérte a közönség. Érdekes, hogy bár közülük bármelyik is egy hét alatt nem uszta volna meg a 800 méter távot, lassunk találták a tempót és erősen biztatták, majd cseppint kezdték a lemaradt uszókat.

Ez viszont a mélyen tisztelt publikum joga. Egyenkénti véleményük nem számít, egyenként talán mind sürke és az uszáshoz csak átlagosan konyító pogárok. Együttessen azonban zúgó tömeg, amely felemel, vagy lesújt, naggya tesz vagy megsemmisít, tömeg, amelynek zúgó pisa sokaknak bódító, áhitott mákonya.

Ha ezt tudtam volna...

A verseny után társasvacsora keretében osztották ki az értékes díjakat. Táto Nándor a hadtest és a KAC által felajánlott gyönyörű órát kapott teljesítményéért.

Tátos „Nándi” meghatóttan vette át a díjat. Forgatta, nézegette, majd csendesen a következőket mondotta:

— Ha tudtam volna, hogy ilyen jutalmat kapok, akkor biztosan Európa-csúcsot usztam volna.

A rendezés

A verseny kifogástalan rendezésben zökke-

nés nélkül a közönség legnagyobb meglepedésére zajlott le. Ebben nagyrésze van a KAC vezetőségének és Szilágyi János szövetségi titkárnak, a közreműködő Wannie dr. szövetségi kapitánynak, a fővárosi és kolozsvári uszógárdának és a vízilabdázóknak és munkájuknak eredményeképpen a közönség szép és színvonalas verseny emlékével távozott.

(m.)

Tekézősport

A Magyar Tekéző Szövetség ezúton még egyszer nyomatékosan felhívja az alábbi felsorolásban szereplő egyesületek figyelmét, hogy abban az esetben, ha származási igazolási kötelezettségüknek még nem tettek eleget, az igazoló lapokat folyó év augusztus 5-ig annál is inkább küldjék meg az Országos Sport Központnak (Budapest, Alkotmány-u. 3.), mert ellenkező esetben a szövetség elnöksége kénytelen lesz igazolási kötelezettségének eleget nem tett egyesületeket azonnali hatállyal felfüggeszteni. A birtokunkban lévő adatok alapján eddig az alábbi egyesületek nem tették eleget igazolási kötelezettségüknek:

Amateur TT, FTCTT, III. Ker. FC, Jébarát, Iris, Matador, Meteor, Összetartás, Solyom, Székelység, Titán, Vízművek, Veritas, Vasasok és Zsinór TT-ok Kolozsvár, Amateur, Magyar Iparoskör, Megértés Szászrégen, Bánfás TT Egeres, Borbála TT Ferencbánya, Boeska TT Nyárádszereda, Polgári Kör Beszterce, Hazatérés, Klinger, SMÁVSE, Turul TE Sepsiszentgyörgy, Fások, Hargita, Ideál, Jóbarát, Kitarás, MÁVSE, Nyomdászok, PMTE, Törekvés, Tornakert Club Ma-

rosvásárhely. Sportszempontból egyáltalán nem volna helyes, ha az igazolási eljárás bármely okból le nem folytató sportegyesületi vezetők mulasztás következtében a sportegyesület kötelezőbe tartozó igazoló versenyzők, illetve játékosok szenvednének. Ezért az Országos Sport Központ az 5520-1942 ME. sz. és a 239000-1942. VKM. sz. rendelet megfelelő bekezdései alapján úgy intézkedik, hogy mindazon egyesületeknek a versenyzői, illetve játékosai, amely egyesületek az igazolási eljárás felfolytatását folyó év augusztus 5-ig beazároák, akár a sportszövetségnek, akár az OSK-nak a szabályszerű írlap kitöltésével nem jelentik, augusztus 6-tól kezdődően azonnali hatállyal átigazolhatók válnak olyan egyesületek számára, amelyek igazolási kötelezettségüknek szabályszerűen eleget tettek.

Az Erdélyi Tekéző Alsövetség „Mátyás Király” serlegmérkőzésére megkezdődtek a benevezések. Augusztus 6-án délután 4 órakor (Nagy Ferenc-pályán) a „Verbőzi” lövészegyesület tekecsapata, augusztus 7-én délután 5 órakor a „Veritas” tekéző egyesület csapata játszik a fenti versenyért. Benevezni lehet a Szentgyörgy-utca 33. számú utatti alsövetségi irodában délután 6-7-ig. Ugyanott a nyomtatott versenyzési szabályzat is kapható. Az alsövetség ezen 50 dobásos (úszatározásos) csapat- és egyéni versenyen indulhatnak a szövetségi igazolással nem bíró csapatok, illetve egyének is. Minden játékos a jobbik (csapatban, egyéni) elért eredménye alapján lesz minősítve, illetve osztályozva, tehát minden számottevő versenyzőnek indulni kell ezen a versenyen.

Tizenegy országos csúcsot állítottak fel a MOVE céllövő versenyén

Budapest. A MOVE tetsző egyesület vasárnap délelőtt a MOVE céllövő versenyén 11 országos csúcsot állítottak fel.

Hadipisztolyversenyben első Badinszky HTVK 40/365, második Berczelly HTVK 40/359.

Hölgyek közül első ifj. Farkas Kálmánné (Bulcsu lövészegylet) 35/271 körrel.

Gyorstűzelő pisztolyversenyben első Takács HTVK 54/37, országos rekord, második Börzsönyi dr. HTVK 54/37.

Hölgyversenyben első Németh Olga MOVE 52/11, országos rekord.

Egységes kispuskával első Tarics Tibor BETE 288 ponttal.

Csapatversenyben első a Postás 1410 ponttal.

Egységes kispuska: ötös női csapatversenyben első a Budapesti Polgári Lövészegylet 1367 ponttal. Országos rekord.

A hármas női csapatversenyben első a Budapesti Polgári Lövészegylet 840 ponttal, országos rekord.

Nemzetközi kispuskaversenyben első Cságyó HTVK 283 pont, országos csúcs, második Papp Zoltán BETE 283 pont, országos csúcs.

Csapatversenyben első a BETE 1383 ponttal, országos csúcs.

Ötös női csapatversenyben első a BPLE 1278, országos csúcs.

A hármas női csapatversenyben első BPLE 795, országos csúcs.

A berlini nemzetközi atlétikai verseny eredményei

BERLIN. augusztus 4. (MTI.) A berlini nemzetközi atlétikai verseny eredményei:

100 méteres síkfutás: Első Osendarp (holland) 10.8 mp., második Mellerovitz (német) 10.8 mp. A magyar Solymosi és Gyenes helyezetlen.

200 méteren első Mellerovitz 21.5, második Osendarp 21.9, ötödik Solymosi 22.5.

A 400 méteres síkfutásban első Lanzi (olasz) 47.5, ötödik Polgár (magyar) 48.7 mp., hetedik Görkői (magyar) 49.9 mp.

300 méteren első Siebert (német) 1.54.2, második Marosi 1 perc 54.6 mp.

1500 méteren első Seidenschur (német) 3 perc 51.4 mp., negyedik Igloi 3 perc 54.2 mp., hetedik Kiss György (Kolozsvár) 3 perc 57.4 mp.

10.000 méteren első Beviakva (olasz) 30 p. 54.8, második Szilágyi Jenő 30 p. 56.6 mp.

110 méteres gátfutás: Első Zelenick (német) 15. 2 mp., második Kiss 15.3, harmadik Hidas 15.5, negyedik Szabó Béla dr. 15.6 másodperc.

Magasugrásban első Nicklen (finn) 197 cm., német birodalmi rekord, második Romeo (olasz) 408 cm., negyedik Kovács 390 centiméter.

Rúdugrásban első Glöckner (német) 416 cm., német birodalmi rekord, második Romeo (olasz) 408 cm., negyedik Kovács 390 cm.

Távolugrás: Első Wagemanns (német) 758 cm., második Vernes I. 729 cm., harmadik Gyurica (magyar) 705 cm., negyedik Pederzoni (olasz) 703 cm.

Súlylökésben: első Wolke (német) 1587 cm., második Profetti (olasz) 1510 cm.

Díszkasztrásban első Tosi (olasz) 4892 negyedik Kulidzi Jenő (magyar) 4477

Gerejvetésben első Pektor (német) 878

Céllövő pisztolyversenyben első Takács HTVK 261 ponttal.

Hölgyek versenyében első Tompos Antalné BPLE 251 ponttal, országos csúcs.

Férfi csapatversenyben első HTVK 1246 ponttal, országos csúcs.

Uszóverseny Nagybanán

Nagybánya. Vasárnap a városi uszodában uszóversenyt rendeztek. Az uszók között volt Csik Ferenc dr. olimpiai bajnok is, aki a BEAC csapatával érkezett. A 100 méteres gyorsúszásban Csik Ferenc dr. bemutatkozó mérkőzésen 1.00.8 mp.-et uszott. A második Acsay BEAC 1.06.3 mp.

A 400 méteres gyorsúszásban első Fiktusz NSE 5.56.6, második Csery NSE 6.17.2, harmadik Bedő BEAC 6.53.1.

A 100 méteres hátúszásban első Kovács BEAC 1.16.9, második Fiktusz 1.29.9, harmadik Csery 1.31.8 mp.

Az 50 méteres mellúszásban első Csik dr. 35.8, második Kovács BEAC 36.5 mp.

3x50 méteres gyors váltóúszásban első a BEAC (Kovács, Kiss, Csik dr.) 1.33 mp. Második Nagybanai Sportegylet (Fiktusz I., Csery, Szőnyi) 1.41.2 mp.

A vízilabdázó mérkőzésen a BEAC 6:4 (4:1) arányban győzte le a nagybanai sportegyletet. A mérkőzést Mészáros (Kolozsvár) vezette.

cm., második Matti Jaervinen (finn) 6847 cm., harmadik Várszegi 6691 cm., ötödik Csányi Sándor 6292.

Kalápcvetésben első Storch (német) 54.60 m., ötödik Németh Imre 50.73 m.

4x100 méteres váltófutásban első Hags 41.7, második BBTE 42.9, harmadik Berlin.

A MAGYAR USZÓSZÖVETSÉG tavasz óta tárgyal a horvátokkal sportkapcsolatok felvételé ügyében. A horvát uszósövetség a napokban értesítette a Magyar Uszósövetséget, hogy szeptember 5-ére és 6-ára elküldi ifjúsági csapatát vendégszerelésre. Ez a mérkőzés valamelyik vidéki városban kerül eldöntésre.

Olaszország ezévi marathoni futóbajnokságát a torinói Roccarti nyerte 2 óra 49.45 mp.-es eredménnyel.

A Velencében rendezett nemzetközi tornászversenyen a magyar válogatott tornászcsapata 167.27 ponttal vezet Németország (164.13) és Olaszország (163.44) előtt.

A baastadi nemzetközi teniszversenyen a magyar Asbóth József a férfiegyesben 6:8, 6:2, 6:3 arányban győzött Schröder ellen. A vegyespárosban az Asbóth—Kertin Vilsson páros 6:3, 4:6, 6:0 arányban verte a svéd La-seborg—Rohlsson kettőt.

A KMTE labdarugócsapata szerdán délután 3 órakor kezd meg őszi edzéseit a városi pályán, amelyre a vezetőség az összes játékosok pontos megjelenését kéri.

A SVED USZÓSZÖVETSÉG táviratban értesítette a Magyar Uszósövetséget, hogy elfogadja a svéd válogatott uszó- és vízilabdacsapat Budapestre szóló meghívását. Az érdekesnek ígérkező nemzetközi uszóverseny szeptember 6. és 8-a közötti időben kerül lebonyolításra.

A Kuban felső folyásához közelednek a német páncélosok

BERLIN, augusztus 4. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának:

A véderő főparancsnoksága közli:

Keleten az üldözésbe bevett páncélos hadsereg a Kuban felső folyásához közeledik. Az ellenség összefüggéstelen helyi ellenállását megfőrtég és sok hadianyagot, főleg lövedéket zsákmányoltak. Ettől északnyugatra a Jeja-szakaszon ellenséges utóvédeket dél felé vertek vissza. Ott is folyik az előnyomulás. A Szál és a Don között német és román csapatok kelet felé üldözik vissza az ellenséget. Erős harc és romboló repülőgépek is beavatóztak ezekbe a harcokba. A Kuban-vidéken súlyos támadások érték a Szovjet hátsó összeköttetéseit, különösen a Baku-Rosztov vasúti vonalat. A nagy Don-kanyarban visszavertük az újabb szovjet ellentámadásokat és 85 ellenséges harckocsit megsemmisítettünk. Zuhánóbombázók és csatrepülőzredek, valamint a légihaderő légvédelmi ütegei ezekben a harcokban sikeresen vettek részt.

A volgai hajózás ellen intézett éjszakai támadások során 2 tartályhajót és 6 teherhajót elsüllyesztettek, 9 másik teherhajót megrongáltak.

Rzsevtől északra, a volchovi arcvonalon és Leningrád előtt megüszultak a nagy ellenséges erők folytatódó támadásai, amelyeket az ellenség nyilván az erősen szorongatott déli arcvonal tehermentesítésére indított.

Lapp-földön német gyalogosok és hegyivadászok zuhánóbombázó repülőgépek eredményes támogatásával elfoglaltak egy megszállott és erősen kiépített magaslatot. Szívós erdei harcokban nagyon sok ellenséges harciállást elpusztítottak.

A murmani arcvonalon hegyivadászok sikeres rohamcsapatváltásokkal megsemmisítették több ellenséges harciállást.

A szovjet légihaderő vasárnap 114 repülőgépet vesztett, 5 német repülőgépet nem tért vissza.

A hétfői hadijelentés kiegészítéseképpen katonai helyről még a következőket közlik a Német Távirati Irodával:

A menekülő bolsevisták üldözése a felső Kuban irányában szakadatlanul további területnyeréshez vezet. A széles arcvonalon haladó német üldözéscsapatok már mintegy 70 kilométerre haladtak Szajlszktól délre. A német előretörés a Dontól délre lényegesen kiszélesedett és mélységében is igen jelentős. A nagy Don-kanyarban a Szovjet ismét nagy páncélos erőkkel kísérelt meg ellentámadásokat, de az ott harcbavett német és szövetséges csapatok a támadásokat sikeresen elhárították. Az itt folyó harcokban július 23 és augusztus 2 között 600 ellenséges harckocsit semmisített meg.

A német és a szövetséges csapatok augusztus 2-án a Kuban-folyótól északra elterülő vidéken a visszazönlő bolsevisták üldözése közben tovább folytatták előnyomulásukat és ennek során átlépték a Bjelaja, Glina és Basanta helységek közötti vonalat. A bolsevisták ismét súlyos veszteségeket szenvedtek emberben és hadianyagban.

Száz angolszász hajóból álló karaván van utban Egyiptom felé

STOCKHOLM, augusztus 4. (Bud. Tud.) A Stockholms Tidningen római tudósítójának tájékoztolt olasz részről szerzett értelem szerint egy nagy szövetséges hajókaraván van utban Közelkeletre, illetve Egyiptom felé. Mintegy 100 amerikai és brit hajóra becsülik azoknak a gőzösöknek számát, amelyek jelenleg dél-amerikai kikötők előtt várakoznak hadihajókísérettel, hogy utjukat folytathassák. A tudósító közli továbbá, hogy mostantól kezdve az idő is a tengelyhatalmaknak kedvez és a német és szövetséges csapatok javának alakul. A tengelycsapatok előnyomulásának célja nyilvánvalóan az, hogy a Szovjetet elvágják a kaukázusi olajútán, pótlástól és a Közelkeleten át történő hadianyagszállítástól. Ez előbbiról éreztetni fogja hatását a Szovjet ellenállására. A svéd tudósító a továbbiakban utal Gayda megállapítására, amely szerint Timosenko bizonyára kísérletet fog tenni, hogy ezt megakadályozza. Az angolok ebben a tragikus pillanatban az egyiptomi arcvonalon tesznek tehermentesítő erőfeszítéseket a nagyobb erők összpontosításával. Mindebből a keleti arcvonal és az egyiptomi arcvonal közötti összefüggés világosan kitűnik.

A véderő főparancsnokságánál szolgálatot teljesítő Krause alezredes, a Német Távirati Iroda munkatársa, heti jelentésében a többi között ezeket írja:

A támadó oszlopok élei, amelyek a hét elején a donmenti hidőrállásokból törtek előre, ma már több mint 200 kilométer távolságra állnak délre a folyótól, bár Timosenko még két héttel ezelőtt azt hitte, hogy a folyó mentén védelemre alkalmas arcvonalat tud létesíteni. Minden óra, minden perc új sikereket hoz a német fegyvereknek. A szovjet hadvezetőség a keleti arcvonal különböző szakaszain tehermentesítő támadásokkal kísérelte meg, hogy a támadásoknak más eredményük nincs, mint az, hogy észleltlenül feláldozzák értékes hadianyagukat és még harcképes támadó hadosztályait.

A Stefani-iroda közli az olasz fegyvererők földszállításának 797. számú közleményét: Egyiptomban élénk tűzérési harc és mindkét részről jelentékeny légi tevékenység folyt. Az olasz és német légi erő az ellenséges arcvonal mögött csapatösszevonásokat és gépjárműveket bombázott szemmel látható eredménnyel. A légvédelem elpusztított két angol repülőgépet.

A Stefani-iroda közli az olasz fegyvererők földszállításának 797. számú közleményét: Egyiptomban élénk tűzérési harc és mindkét részről jelentékeny légi tevékenység folyt. Az olasz és német légi erő az ellenséges arcvonal mögött csapatösszevonásokat és gépjárműveket bombázott szemmel látható eredménnyel. A légvédelem elpusztított két angol repülőgépet.

Málta szigetén Halfar repülőterét bombázták a tengely légikötelei.

Tűzharcos bajtársak!

Vasárnap, augusztus 3-án tűzharcos TÁBOROZÁST TARTUNK egész napon át a Donát-ut végén, Berényi bajtársunk kerthelyiségében, műsorral és a tűzharcos zenekar közreműködésével. Minden bajtársat családjával és vendégeivel együtt szívesen látunk. Ott legyen!

VÉGLEGES ÍTÉLET A SZÓFIAI HAZAÁRULÁSI PERBEN

Szófia, augusztus 4. (TP.) A szófiai katonai törvényszék ma hirdette ki a végleges ítéletet dr. Dimitrov ellen indított perben. A 15 vádlottat azonnal a címen ítélték el, hogy felkelést készítettek elő Bulgáriában. Boris Nikolovot, az ismert nevű szófiai író, a Politika című szerb lap szófiai levelezőjét halálra ítélték. Négy további vádlottat életfogytiglani fegyházra, hetet 15 évre, egyet 10 évre, két kiskorút pedig 8-8 évi fegyházra ítélték.

SZABOTÁZS MIATT ISMÉT TÖBB KOMMUNISTÁT ÁLLÍTOTTAK HADITÖRVÉNYSZÉK ELÉ SZÓFIABAN

Szófia, augusztus 4. (TP.) Két nap óta egy újabb kommunista összeesküvés foglalkoztatja a szófiai törvényszéket. 16 kommunista áll a vádlottak padján, akik az elmúlt télen merényletet követtek el Boy közlemben egy személyvonat ellen.

HŐSI HALÁLT HALT A TÁBORI UJSÁG FELELŐS SZERKESZTŐJE.

Budapest, augusztus 4. Fehértáji Tibor tartalékos főhadnagy, az Uj-nemzedék munkatársa, a Tábort Ujság felelős szerkesztője hősi halált halt. Futárszolgálat közben visszatérőben a harctéren gépkocsiszerencsétlenség áldozata lett.

NAGYVÁRADI URIASSZONY ÖNGYILKOSSÁGA

NAGYVÁRAD, augusztus 4. Özevgy Práger Dezsőné 47 éves nagyváradi uriaszony lakásán felakasztotta magát és meghalt. Öngyilkosságának okát nem ismerik. Valószínűnek látszik, hogy három évvel ezelőtt elhunyt férje utáni bánatában követte el végzetes tettet. Anyagi gondjai nem voltak. Jó médban élt. Öngyilkosságát megelőző este még jó hangulatban rómizett barátjaival. Ágya mellett az „Egy jámbor lélek története” című színes regényt találták.

MOZGÓSÍTJÁK AZ AMERIKAI NŐKET

Washington, augusztus 4. (Bud. Tud.) A Fehér Ház titkára kijelentette, hogy a munkaerők kormánybiztosa tervezetet dolgoz ki valamennyi amerikai női munkaerő mozgósítására. Ez a tervezet kimondja 42 millió 18-65 éves korig terjedő amerikai nő összeírását.

FÖLDRENGÉS PUSZTÍTOTT UJZÉLANDBAN

WELLINGTON, augusztus 4. (OFI.) A vasárnap reggel megindult földrengés Wellingtonban többszázszáztonfogat kárt okozott. Bár a földrengés nagy körzetben érezte hatását, legjobban mégis Ujzélánd fővárosában pusztított. A falak százával omlottak össze és törtek be az ablakok. A fáktrém-lélek járhatatlanná tették az utcákat. Sok utcát le kellett zárni. Sok ház lakóját kiköltöztették.

SZERDA ESTÉTŐL A ROZMARINGOT JÁTSZÁK A KOLOZSVÁRI NYÁRI SZINKÖRÖBEN. Szerdán este újabb siker indult el a kolozsvári Nyári Szinkörben: Harsányi Zsolt és Csanak Béla 3 felvonásos operettje: a „Rozmaring”. Utólréketlen színekkel kelti életre a szerző ebben a Magyarországon mindenütt nagy sikert aratott darabban a magyar vidéket. Felvonulnak a vidék jellegzetes alakjai, elbájol mindenkit a mese, amelyből természetesen nem hiányzik a szerelem sem. A darabot a kitűnő Fülöp Sándor rendezi.

ELLENZÉK politikai naplap

Felelős szerkesztő:

ZATHURECZKY GYULA

Felelős kiadó:

VITA SÁNDOR

Tíz nap alatt 248 repülőgépet vesztett a brit légierő

Berlin, augusztus 4. A német véderő főparancsnoksága közli: A Földközi-tenger keleti részén egy német tengeralattjáró elsüllyesztett egy teherszállító vitorlászajót.

Anglia keleti partján és Közép-Angliában a légi haderő vasárnap és a hétfőre virradó éjszaka több helyen megtámadott hadászatiilag fontos berendezéseket.

Július 23-tól augusztus 2-ig a brit légierő 248 repülőgépet vesztett. Ebből 84-et a Földközi-tengeren és Észak-Afrikában. Ugyanez idő alatt a Nagybritannia elleni harcokban 78 német repülőgépet pusztult el.

Zürichből közlik, hogy az oda érkezett jelentések szerint a legutóbb

Hamburg ellen megkísérelt légi támadásban Fullton, az angol légi haderő egyik legkiválóbb repülője, meghalt. Nem tért vissza állomáshelyére. Gépeinek roncsait pedig körülbelül 10 kilométernyire a német tengerparttól látták a vizen.

A Német Távirati Iroda jelenti: A brit híroroda jelentése szerint az amerikai haditengerészeti minisztérium augusztus 1-én közölte, hogy egy ellenséges tengeralattjáró néhány héttel ezelőtt a Karibi-tengeren megtorpedózott egy szovjet kereskedelmi hajót. Az életbenmaradtakat partrattették.

Német vadászgépek légi harcban lelőttek 2 Spitfire-gépet.

A Földközi-tenger haladó egyik olasz hajókaraván ellen intézett ismételt légi támadások a hajók gyors mozdulatai és a kíséret hathatós ellenállása következtében teljesen megüszultak.

Német harci repülők a múlt éjszaka — mint a Német Távirati Iroda illetékes helyen értesült — Közép-Angliában bombáztak hadifontosságu berendezéseket.

A Stefani-iroda jelenti: Egy tengeralattjáró az Atlanti part mentén megtorpedózta a Barbacena nevű brazil teherhajót. A háború kitörése óta ez a harmadik brazil hajó, amelyet elsüllyesztettek.

TANÁCSELNŐKI KINEVEZÉSEK AZ IGAZSÁGÜGYMINISZTERIUMBAN

BUDAPEST, augusztus 4. (MTI.) A kormányzó az igazságügyminiszter előterjesztésére az igazságügyi gazdasági tanács elnökévé dr. Fabinyi Tihámet nyugalmazott pénzügyminisztert és az igazságügyi műszaki tanács elnökévé dr. Szabó Gusztáv, a József Nádor műszaki és gazdaságtudományi egyetem nyilvános rendes tanárát háromévi tartamra kinevezte. Az igazságügyminiszter a gazdasági tanács alelnökévé Bornemisza Géza bíró nyugalmazott minisztert háromévi tartamra kinevezte.

KÉT HAZAÁRULÓT VÉGEZTEK KI PRÁGÁBAN

PRÁGA, augusztus 4. (MTI.) A prágai népbíróság sajtószolgálatja jelenti, hogy július 30-án kivégezték Tuva József 47 éves piléni lakost, akit a bíróság hazaárulás és fegyverrejtegetés miatt ítélte halálra. Ugyancsak halálra ítélték hasonló eszlekményekért Soltner Erik Izrael 36 éves zsidót.

235 SZEMÉLYT UTALTAK KÉNYSZERLAKHELYRE ROMÁNIÁBAN

BUKAREST, augusztus 4. A hivatalos lapban megjelent két minisztertanácsi döntés, mely szerint 235 személyt kényszerlakhelyre utalnak. A legtöbb személy figyelmen kívül hagyta az utazási engedélyekre vonatkozó, vagy egyéb rendelkezésekkel kapcsolatos utasításokat.

Valótlan szovjet-hírek a német veszteségekről

STOCKHOLM, augusztus 4. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Az egyik svéd lap katonai munkatársa szembefordul a Szovjet minapi állításával, amelyek szerint a német csapatok május 15-től július 15-ig a keleti arcvonal déli szakaszán állítól 900.000 embert vesztettek, ezek közül pedig 350.000 meghalt. A svéd újságíró ezekkel a szavakkal utasítja vissza a Szovjet állításait: „Ezzel a jelentéssel a szovjet propaganda le-

lezni akarja elszennvedett vereségét, egyúttal nagy reményeket akar a további harcok iránt támasztani. A német veszteségekről közölt számok már azért is lehetetlenek — hangsúlyozza —, mert a leggyőzött nem állapíthatja meg a győző veszteségeit. Lehetetlen mindez a további hadműveletekre való tekintettel is, amelyeknek súlyosságát a Szovjet és a Reuter-iroda tudósítója is elismerie.”

Nyolcszáz ezer lej zsákmányolt Bukarestben egy revolveres betörő

Bukarest, augusztus 4. Berman Rebeka bukaresti asszony, amikor hazatért lakására, az előszobában egy betörőt lepett meg, aki éppen el akart tűnni. Az asszony kiáltozására odafutott az egyik lakó, megkísérelte a betörő elfogását, de az revolvert használta. A golyók szerencsére nem találtak, de a lakó annyira megijedt, hogy a lépcső kanyarodója alá bujt. Ebből újabb bonyodalmak keletkeztek, mert a betörő elmenekült, míg az elbújt lakót bűntársnak nézték. Végül tisztázódott a

helyzet, ekkorra azonban a vakmerő betörőnek már nyoma veszett. A kifosztott lakásból 800 ezer lej készpénzt vitt magával.

ANTISZEMITA MOZGALOM BAGDADBAN. Isztanbulból jelenti: Adanai jelentés szerint most válik ismertté, hogy a múlt hónap derekán Bagdadban röpcédulákat terjesztettek, amelyek a lakosságot a zsidók elleni állásfoglalásra buzdították. A rendőrségnek nem sikerült a röpirat terjesztőit kinyomozni.